

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaininis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 35

Antradienis, Gegužės (May) 13, 1969 Ozone Park, N. Y. 11417

Metai 58-iejai

KRISLAI

Ir vėl mirtis!
Tėvas ir sūnus
Parazitai
"Peštynių metai"
Dvi maldaknygės
Tuščios pastangos
Kalba kaip galūniam

— A. Bimba —

Ir vėl nelemtoji mirtis pasivaistė Lietuvoje. Ji nuskyne gyvbę Teofilio Tilvyčio, jo ir kovotojo. Prieš kelias dienas iš gyvųjų tarpo buvo išbrauktas įžymusis rašytojas ir kovotojas Gudaitis-Guzevičius, o dabar Tilvytis! Koks baisus tautai nuostolis, kokia nelaimė! Abudu buvo senosios kartos draugai. Abudu suvaidino didelį vaidmenį Lietuvos liaudies ir visos žmonijos kovose už laisvę ir naująjį rytojų.

Su Teofilio mirtimi neteko vieno iš žymiausių dainiūrykių. Prispapūžinsiu, kad aš velionio poeziją buvau labai giliai išmilyjęs. Nežinau, ar jį mano rankas patekęs nors vienas jo eilėraštis praėjo neperskaitytas, o ir šia diene tebejauciu jo kietą man rankos paspaudimą 1945 metais, kai Vilniuje išlipau iš lėktuvo ir patekau į laukiančių draugų būrelį. Tai buvo pirmoji mudviejų pažintis. Antrą kartą susitikome tame pačiame Vilniuje dvidešimt vieneriems metams prabėgus. Ir vėl jis toks pat draugiškas, artimas ir brangus!

Giliausia mano užuojauta likusiams poeto artimiesiems ir draugams!

Mūsų Kongrese šiuo tarpu sėdi du Goldwateriai — tėvas ir sūnus. Tėvas Senate atstovauja Arizonai, o sūnus Atstovų Bute Californijai. Abudu tos pačios politinės vieros puoselėtojai. Jie norėtų, kad į Vietnamą būtų metama dar daugiau Amerikos karinių jėgų. Juos iš proto varo nūdienis studentijos bruzdėjimas. Jie norėtų, kad progreso ratas sustotų sukhtis, ir daro viską, ką jie gali, kad naujomis idėjomis būtų visur užkirstas kelias.

Washingtonė įvyko Republikonų partijos suruošti pietūs. Į juos įėjimas buvo "tik" \$1,000! Ir kapitalistinių parazitų susirinko daug. Tie vieni pietūs partijai davė pusantro milijono dolerių. Susirinkusius laimino pats prezidentas. Gyry svecius ir didžiavosi jais.

Tuo tarpu prezidentas reikalavo, kad tie, kurie gyvena iš valdžios pašalpos, išsiverstų su \$30 per visą mėnesį.

Arba, antai, koks ten kapitalistinis parazitais Mr. Ira G. Corn užmokėjo \$404,000 už sena Nepriklausomybės paskelbimo kopiją. Kitas toks nat sutvėrimas užmokėjo \$155,000 už senos laidos Konstituciją!

Kalbėdamas apie "veiksnius" ir "vaduotojus" vienam klerikalui laikraštyje Dr. E. Ringus dejuoja:

"Vadinamieji kovos metai šmet pavirto politinių (faktinai daugiau asmeniškų) peštynių metais. Tik gaila, kad (Taša 6-ame pusl.)

Popiežius pasmerkė žaislinius ginklus

Vatikano Miestas. — Kalbėdamas vaikų žaislų gamintojų suvažiavimui, popiežius Paulius pasmerkė vaikams gaminamus ginklinius žaislus, nes tokie žaislai moko iš mažens šaudyti žmones, moko brutalumo, o ne kultūros.

Suvažiavime dalyvavo iš 10 Europos šalių žaislų gamintojai. Tiems, kurie gamina žaislinius ginklus, visai nepatiko popiežiaus kalba. Kai jis kalbėjo, jie raukėsi.

Pentagonas veža nuodingus gazus Atlante paskandint

Washingtonas. — Pentagonas paskelbė, kad bus vežami per New Jersey valstiją į Atlanto pakraštį chemikaliniai gazai, tarp kurių bus ir nervų užmušimo gazai. Jie bus sukrauti į 4 antrojo pasaulinio karo laivus ir už 250 mylių nuo krašto bus su visais laivais paskandinti.

Teks pervežti apie 27,000 tonų gazų. Visa operacija kainuos arti trijų milijonų dolerių.

Protestai kilo tarp šėrininkų prieš napalmo gaminimą

Midland, Mich. — Dow Chemical Company šėrininkų suvažiavime kilo aštrių protestų, kam kompanija gamina napalmą, kuriuo Vietname degina žmones ir augalus. Suvažiavime dalyvavo apie 1,200 šėrininkų.

Tarp protestuojančių buvo keletas kunigų ir kitokių dvasiškių. Bet dauguma užgyrė direktorių raportus, kurie parodo, kad iš napalmo galima pasidaryti nemažai pelno, kurio gera dalis tenka ir šėrininkams.

Rytų Vokietija smarkiai baudžia hitlerininkus

Berlynas. — Rytų Vokietija nutėisė sušaudyti hitlerininkus kriminalistus J. Bloesche ir F. Woehrn, kurie buvo atsakingi už nužudymą daugelio žydų, lenkų ir rusų.

Tuo pačiu metu Vakarų Vokietijoje sugautus nacių kriminalistus baudžia tik kalėjimu, o vėliau juos išleidžia laisvėn.

Washingtonas. — Jungt. Valstijos studijuoja Suomijos pasiūlymą turėti konferenciją tarp Rytų ir Vakarų, kokią pasiūlė pirmiau Varšuvos pakto šalių vadovybė.

Medford, N. J. — Prekybinis lėktuvas nukrito ir abu vairuotojai užsimušė.

Amerikos istorikai atmetė prieštarybinį siūlymą

Amerikos Istorinė Draugija (The American Historical Society) nutarė dalyvauti tarptautiniame istorikų kongrese, kuris įvyks kitais metais Maskvoje.

Arthur M. Schleinger ir pora kitų istorikų pasiūlė propoziciją nedalyvauti kongrese, jeigu jis nebus iš Maskvos perkeltas į kitą šalį. Jie sako, kad dėl Čekoslovakijos klausimo nenori kongrese dalyvauti Maskvoje.

Antitarybinis pasiūlymas, tačiau, buvo atmetas ir Amerikos istorikai vyks Maskvon dalyvauti istorikų kongrese.

Antikomunistinis frontas Saigone

Saigonas. — Pietų Vietnamo prezidentui Thieu pavyko sudaryti antikomunistinį frontą iš keturių partijų.

Originaliai buvo pasižadėjusių 11 politinių organizacijų prisidėti, bet vėliau 7 atsisakė tarnauti Amerikos militaristų kekslams.

Antikomunistinio fronto tikslas — padėti reaktinei Amerikos pastumdėlių valdžiai išsilaikyti ir taikos derabas paveikti.

Biznierių smerkia derybų trukdymus

Washingtonas. — Šimtai prieš Vietnamo karą nusiteikusių biznierių čia suvyko į "nepaprastą mitingą" pasmerkti Nixono administraciją už trukdymą taikos derybų Paryžiuje.

Jie turėjo susitikimą su daugeliu senatorių ir kongresmanų, taipgi su administracijos žmonėmis. Reikalauja, kad taikos derybos būtų pagyvintos ir karas Vietname tuoj baigtas.

Pittsburgh, Pa. — Amerikos Civilinių Laisvių Sąjunga sudarė bylą prieš Vakarų Pensilvanijos mokyklų distriktą, kuriame bandoma pradėti mokyklose bibliją skaityti ir melstis.

Pittsburgh, Pa. — Militarinė ir fašistinių šalių — Argentinos, Graikijos, Irano, Pietų Korėjos, Filipinų, Saudi Arabijos, Tailando ir Turkijos — militariniai ataršės čia turėjo dviejų savaitų pamokas, kaip sekminčių priemonės!

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Washingtonas. — Nixono administracija svarsto Nacionalinio Išsilaisvinimo Fronto siūlymą, kaip baigti karą. Jie siūlo, kad švietimų šalių miilitarinės jėgos turi būti ištrauktos iš Pietų Vietnamo, kad Pietų Vietname būtų sudaryta koalicinė taikos valdžia, kuris veiktu iki išrinkimo steigiamojo seimo.

Saigonas. — Pietų Vietnamo valdžia jau pasisakė, kad ji nesutinka tartis Nac. Išsilaisvinimo Fronto siūlymų pagrindu.

Saigonas. — Vietkongas smarkiai padidino puolimus prieš amerikiečius. Net 149 vietose mūšiai siaučia.

7 milijonai japonų prieš karo pakta

Tokijas. — Japonijoje Gegužės Pirmosios minėjimui įvyko 1,076 miestuose ir miesteliuose. Celebracijos dalyvavo apie 7 milijonai žmonių, kurių didelę daugumą sudarė darbininkai ir studentai.

Demonstracijose pasmerkta Jungtinių Valstijų-Japonijos karinis paktas, kuris gražiai pavadintas "apsaugos sutartimi". Tas paktas suteikia Jungtinių Valstijų militarizmui daug teisių Japonijoje.

Jemeno respublika jau haigė šešių metų civilinį karą

Jemeno respublikos prezidentas Abdul Rahman al-Iryani paskelbė, kad buvusio karaliaus Imam Badr rojalistų jėgos buvo nugaltos, per pastaruosius 6 mėnesius nei vieno šūvio jos neiššovė ir tokiu būdu civilinis karas baigtas.

Karas prasidėjo tuoj, kai 1962 metais liaudis sukilo ir nuvertė monarchiją. Karalius Badr pabėgo į Saudi Arabiją ir iš ten pradėjo kariauti prieš respubliką. Karalių rėmė Jungtinių Valstijų ir Anglijos bankininkai.

Izraelis negražinsias okupuotų strateginių teritorijų

Izraelio premjerė Mrs. Golda Meir, kalbėdama televizijoje, dar kartą patvirtino pirmesnius valdžios pareiškimus, kad Izraelis jokiū būdu nemano arabams gražinti 1967 m. kare okupuotas strategines arabų teritorijas.

Ji taipgi priminė, kad Izraelis negali skaitytis su Jungtinių Tautų rezolucija ir keturių didžiųjų — Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos — tarpininkavimu tarp Izraelio ir arabų valstybių taikos reikalais.

Detroitas. — Automobilių Darbininkų unijos prezidentas Reuther, sakoma, vadovaus automobilių darbininkų delegacijai kelionėje į Tarybų Sąjungą birželio mėn.

Belgradas. — JAV senatorius Sparkman turėjo pasitarimus su Jugoslavijos parlamento prezidentu Popovičiu dėl sudarymo glaudesnių ryšių tarp Amerikos ir Jugoslavijos.

Lisbonas. — Portugalijos valdžia uždarė studentų užstieikuotą universitetą. Studentai protestuoja prieš spondavimą 8 studentų.

Jakarta. — Indonezijos kariuomenė numalšino Vakarų Irano primityvių žmonių sukilimą, skelbia informacijų ministerija.

Dauguma japonų jau pasisakė prieš tą pakta, bet premjero Sato valdžia vis tiek artimai kooperuoja su JAV militaristais. Todėl demonstracijose reikalauta pakeitimų valdžioje, atsiėmimo iš Jungtinių Valstijų Okinavos.

Londonas. — Anglijos Darbo Partija, premjero Wilsono vadovaujama, prarado šimtą vietų miestų ir miestelių tarybose. Konservatoriai laimėjo 107 vietas.

Kaliniai badu protestuoja Kuala Lumpur, Malaisia. — Apie 200 politinių kalinių paskelbė badavimo streiką, protestuodami prieš rinkimus, kuriuos boikotuoja kairiosios organizacijos, kadangi joms neleista turėti kandidatų.

Londonas. — Amalgamated Engineering and Foundry Workers unija, turinti virš milijono narių, nutarė raginti savo šalies valdžią atsimeisti nuo Amerikos valdžios agresijos Vietname.

Nixonas nenori farmų darbininkų unijos Washingtonas. — Nixono administracija išstojo prieš agrikultūros darbininkų teisę organizuotis į savo uniją. Vietoje to, administracija siūlo sudaryti tarybą farmų darbininkų problemoms risti.

Farmu darbininkai daugelyje vietų yra susiorganizavę savo unijas pagal Nacionalinį Darbo Santykių aktą.

Chapel Hill, N. C. — Negras Howard Lee išrinktas šio miestelio majoru. Tai pirmas negras majoras šioje valstijoje.

New Delhi, Indija. — TSRS premjeras Kosyginas ir Jungtinių Valstijų atstovas Romsey turėjo pasitarimus su Indijos premjere Indira Gandhi.

Washingtonas. — ABM oponentai reikalauja viešo tyrinėjimo pirma, negu Kongresas eis prie balsavimo, priimti antibalistinę raketų sistemą ar atmetsti.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Kova ir į bažnyčias!

KODĖL ne? Kodėl bažnyčios, kurioms milijonai priklauso vargdenių, turėtų būti nepaliestos, turėtų būti paliktos ramybėje šiais didžiuliu socialinių kovų laikais? Kodėl, pav., jų bilijoniniai turtai neturėtų būti panaudoti kovai su skurdu?

Geras reikalavimas, kad bažnyčių turtai būtų taksojami, kaip ir visi kiti. Yra bažnyčių, kurios įsivėlusios į visokius šėrus, tačiau nė cento nemoka taksų. Tuo tarpu iš kiekvieno darbo žmogaus koja primygę už mažiausias pajamas federalinė, valstijų ir miestų valdžios atlypa baisiausius taksus.

Bet praėjusį sekmadienį New Yorko negrų geto, Harlemu vadinamo, kaimynystėje pasireiškė nauja kovos forma. Į labai didelę ir turtingą Riverside metodistų bažnyčią per pamaldas atėjo šeši negrai ir jų vadovas James Forman pasiprašė balso perskaityti savo pareiškimą. Prie altoriaus buvo net šeši kunigai. Žinoma, jie griežtai atsakė juodųjų žmonių atstovui leisti paskaityti savo pareiškimą, ir ne tik patys išmaršavo iš bažnyčios, bet išėdami ragino ir parapiečius sekti pasų juos. Sakoma, akd daugumą ir parapiečių „įsijeiđė“ išsinešdino. Bet apie 500 jų pasiliko pasiklausti, ką atvykę negrai turi pasakyti.

Svarbiausias negrų reikalavimas buvo, tai kad protestantų, katalikų bei žydų bažnyčios New Yorke sudėtų penkis šimtus milijonų dolerių kovai su skurdu, kaip atlyginimą negrams, už tas baisias skriaudas, kurias jiems padariusios bažnyčios per trejetą šimtų metų.

Tas įvykis plačiausiai nuskambėjo po visas bažnyčias. Kunigai dabar baisiai išsigandę. Tas pats juok gali pasikartoti ir kitose bažnyčiose.

Minėtos bažnyčios kunigai kreipėsi į miesto valdžią pagalbos. Miesto majoras John Lindsay pažadėjo policijos apsaugą visiems klebonams, kurie į jį kreipsis ir prašys policijos protekcijos.

Veikiausia bus taip, kad ką kunigas prie altoriaus mišias laikys, tai salia jo buože ir revolveriu apsiginklavę policininkas stovės! Kunigas dievo galybe nepastikės. Tas aišku!

Na, bet daleiskime, kad šitie Riverside bažnyčios kunigai būtų buvę ne rasistai, ne skurdžių priešai. Jie būtų leidę Formanui perskaityti savo pareiškimą. Ir viskas būtų praėję ramiai.

Kodėl kunigai bijojo juodųjų žmonių reikalavimus išgirsti? Kodėl jie bijojo leisti savo parapiečiams su tais reikalavimais susipažinti? Ar tas neparodo, kad jie yra vargdenių priešai, kad jų sąžinė yra nerami, kad jie jaučiasi kaltais?

Mes gyvename tokius laikus, kuriais jokia vieša institucija neišliks neutrališka, socialinių audrų nepaliešta. Tą tiesą turėtų suprasti visi kunigai, pastoriai, popai bei rabinai.

Tuo pačiu klaidingu keliu

KINIJOS Komunistų Partijos suvažiavimas užgyrė viską, ką iki suvažiavimo buvo jos vadovybė veikus. Tai reiškia, kad Kinija bus vairojama tuo pačiu baisiai klaidingu keliu. Mao Tsetungas paliktas partijos pirmininku, o jo įpėdiniu paskirtas Lin Piao.

Suvažiavimas paskelbė Tarybų Sąjungą pačiu didžiausiu Kinijos „priešu.“ Jungtinių Valstijų imperIALIZMAS, prieš kurį Kinija turinti kovoti, jau antroje vietoje.

Kaip žinia, Kinijos Komunistų Partija nedalyvaus Maskvoje įvyksiančiame pasaulio Komunistų ir Darbininkų partijų suvažiavime.

Baudimas mirtimi eina iš mados

NORS dar daugelyje valstijų tebeveikia mirties bausmės įstatymai, bet jų vykdymas eina iš mados. Mirties bausmė pakeičiama amžinu kalėjimu.

Dar mūsų atmintyje bene daugiausia mirties bausmių buvo įvykdyta 1935 metais. Net 199 žmonės buvo nužudyti. Tuo tarpu 1963 metais buvo nužudytas tik 21 nusikaltėlis, 1964 metais tik 15, 1966 m. tik 1, 1967 m. tik 2, o 1968 metais nė vienas!

Tai didelis, didelis progresas.

Mirties bausmę turėtų būti visur panaikinta įstatymais.

Konvejerijje "Vitagama"

Toną vitamininių žolės miltų per valandą gali paruošti mechanizmy kompleksas "Vitagama-1", pradėtas gaminti Vilniaus "Neries" firmos įmonėje. Į "Vitagama" — įeina agregatai vitamininiams žolės mil-

tams paruošti, granulavimo, įpakavimo ir svėrimo mechanizmai. Visi jie sujungti transporteriais. Žaliąją masę krauna į agregatus specialūs mechanizmas.

Kompleksą valdo iš dispečerio pulto vienas žmogus. "Vitagama" skiria specializuotiems ūkiams.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KAIP IR KADA LIETUVOJE PRASİDEJO GEGUŽINĖ?

Lietuvos KP istorijos instituto mokslinis bendradarbis Z. Vasiliauskas mus supažindina su Gegužės Pirmosios — Tarptautinės Darbininkų Šventės — istorija Lietuvoje. Paminėjęs, kad Gegužinė prasidėjo Jungtinėse Valstijose 1886 metais, jis rašo:

Tuometinėje Rusijos valstybėje pirmieji Gegužės Pirmąją šventę Varšuvos (1890 m.) ir Peterburgo (1891 m.) darbininkai. Lietuvoje ji pirmą kartą buvo minima Vilniuje 1892 metais. Gegužės Pirmosios susirinkimas įvyko slapta. Jame dalyvavo 100 darbininkų, nelegalių marksistinių ratelių narių. Buvo pasakytos kalbos, kurias sekanciais metais socialdemokratų bibliotekos išspausdino Zenevoje rusų kalba.

Nuo 1892 metų Lietuvos darbo žmonės kasmet švenčia Gegužės Pirmąją. Tačiau iki 1899-ųjų metų ši šventė nebuvo įgavusi viešo politinio pobūdžio. Buvo rengiami nelegalūs susirinkimai, streikai.

1899 metais Vilniuje socialdemokratai išplatino atsisaukimus, kurie kvietė darbininkus dalyvauti Gegužės Pirmosios demonstracijoje. Nepaisydami sustiprintos policijos ir karinių patrulų, tą dieną apie 200-300 Vilniaus darbininkų išėjo į gatves. Pilies sode įvyko susirinkimas, buvo iškelta raudona vėliava, girdėjosi šūktis: "Šalin carizmą!", "Šalin kapitalizmą!" Giedodami Marselietę, demonstrantai išėjo iš sodo. Viena demonstracijų dalyvių vėliau rašė: "Išeinant į Didžiąją (dabar Gorkio) gatvę, visi jau buvo susirinkę... Staiga buvo iškelta vėliava. Krautuvės skubiai užsidarė, o vaikščiojanti publika metėsi į šalis. Kazokai ir policija puolė demonstrantus, ir bizūnai čiažė į dešinę ir į kairę. Tur būt, tai buvo pirmas Vilniaus darbininkų kovos krikštas". Septyniolika demonstrantų buvo suimta.

Tokių būdu prieš 70 metų — 1899-ųjų gegužės 1 d. Vilniuje, o tuo pačiu ir Lietuvoje, įvyko pirmoji Gegužės Pirmosios demonstracija.

Plečiantis revoliuciniam judėjimui Lietuvoje, darbininkai įgijo didelį patyrimą rengti politines demonstracijas gatvėse, ypač tarptautinio proletariato solidarumo dieną — Gegužės Pirmąją. Jau RS-DDP atsisaukime, išspausdintame "Iskros" spaustuveje 1901 metais, buvo raginama švesti Gegužės 1-ją taip, kaip ją švenčia Lenkijos ir Lietuvos darbininkai.

Kaip Gegužės Pirmoji buvo švenčiama buržuazijos valdomoje Lietuvoje, mūsų spauda nemažai rašė. Ne vieną atsiminimų puslapį šiai šventei yra paskyrę revoliucinio judėjimo dalyviai. Šia proga norisi priminti kai kuriuos momentus.

Lietuvos buržuazija, paėmusi krašto politinę valdžią iš savo rankas, nedrįso iš karto uždrausti Gegužės Pirmosios, nes ji buvo labai populiari. Net iki 1928 m. Gegužės Pirmoji buvo laikoma nedarbo diena. Valdantieji suoksniai siekė šią šventę netiesioginiai panaikinti, — iškreipti jos esmę, paversti ją medelių sodinimo diena ir panašiai. Tačiau Lietuvos darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, nepabūgo teroro ir nepasidavė apgaulėi — per visą buržuazijos valdymo laikotarpį kasmet Gegužės Pirmąją

minėjo demonstracijomis, leido specialius, šventei skirtus, atsisaukimus.

1940 metais Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo politiniai kaliniai, švenčdami Gegužės Pirmąją, kameroje surengė minėjimą. A. Sniečkus padarė pranešimą apie einamąjį momentą ir šventės reikšmę, o kai kurie draugai skaitė savo eilėraščius. Revoliucinio judėjimo dalyvio Kosto Kazlausko eilėraščių vienas posmas skambėjo taip:

Tu, raiboji gegužyte,
Kitą metų Lietuvoje
Jau skraidys raudona!
Komunisto žodžiai išsipildė.

AR APSIMOKĖJO?

Laiyvno sekretoriaus John H. Chafee pareiškimas, kad laivo Pueblo kapitonas ir jo padėjėjas nebus baudžiami už nesipriešinimą korejiečiams, kai jų laivas buvo suimtas, ne visus patenkina. Keletas klausimų pasilieka neatsakyti. Tokia nuomonė išreiškia "The N. Y. Times" (geg. 7 d.). Dienraštis klausia, ar apsimokėjo laivo Pueblo ir lėktuvo FC-121 šnipiškos misijos, atsižvelgiant į tą pažeidimą Jungtinių Valstijų prestižo, kokio jos susilaukė?

Bet ne tik prestižo klausimas. Toks šnipinėjimas yra pavojinga provokacija, kuri gali išsivystyti į baisų ginkluotą susikirtimą. Vieną tokią provokaciją su laivu Pueblo įvykdė prezidentas Johnsonas, o kitą, su lėktuvu FC-121 prez. Nixonas. Kas blogiausia, tai kad tokių žygių žadama neatsakyti ir ateityje.

ŽADA SMARKIAI BAUSTI

Chicago's menševikų "Naujienos" (geg. 5 d.) paskelbė, kad Lietuvos Bendruomenės vadovybė su Naujium priešakyje "pasičiuupo" vas. 16 dienos aukų net \$3,736.

Mokėjęs kovoti, mokėjęs ir mirti...

Hubertas Borisa

Lietuvos moksleiviai, studentai pagerbė Tarybų Sąjungos Didvyrio Huberto Borisos atminimą.

Uteniškųjų valstiečių sūnus, nuo 1938 am. susijęs savo gyvenimą su komjunistiniu, H. Borisa Didžiojo Didžiojo Tėvynės karo metais dirbo pagrindinį darbą Kaune, padėjo parinkti žmones ir pasiūsti juos į artizanų būrius. 1944 m. kovo pabaigoje buvo hitlerininkų sužeistas, o kiek vėliau — suimtas konspiraciniame bute. Gestapo buvo žiauriai kankinamas. Matydams, kad nėra jokios vilties išsigelbėti, nusižudė.

V. Petkevičiūtė

Tai esanti stambi suma ir už tai Nainiui nebūsią dovanota. "Naujienos" šaukia: "Organizuoti Amerikos lietuviai negali leisti šitokios saivalės." Amerikos Lietuvos Taryba turėsianti susirinkti ir nutarti, ką su raketieriais iš LB turėsią būti padaryta.

REIKĖTŲ JUOS TIK PASVEIKINTI

Chicago's "Vilnius" kolumnistas S. V. rašo:

Kodėl studentai taip maištauja? Visų pirma, dėl militarinių nuotaičių kelimo mokyklose. Paskui, dėl archaisko švietimo, rasinės diskriminacijos... Na, žinoma, ir dėl ruošimo jų robotais industriniam-militariniam kompleksui.

Tai sveikintini studentų reikalavimai ir tik reikėtų džiaugtis, kad moksleivija nėra apie žiopia, protauja, galvoja apie save ateitį.

Iš laišku

Laisviečiui M. Simonavičiui rašo jo brolis iš Lietuvos:

...Brolis klaus, kada geriau gyventi: dabar ar prie Smetonos? Aš nežinau nuo ko pradėti ir rašyti. Visai pasikeitė gyvenimas. Dabar daug geriau gyventi. Visi gerai gyvena. Ką prie Smetonos valgydavote tik per Velykas, tai dabar žmonės valgo kasdien. Kenčiau visi išstaisyti. Mašinos kuro suoia visais keliais. Žmonės pėsti nebevaikšto. Dabar Lietuvos, broli, neatpažintum. Nauji namai dygsta kaip grybai po lietaus.

Prie Smetonos buvo gera gyventi tik dvarininkams ir buožėms. O darbo žmonės vargo ir skurdo. Daug smulkių ūkininkų buvo išvaržyti ir dar daugiau būtų išvaržę, jei nebūtų atėjus tarybinė valdžia ir Komunistų Partija.

Dar daug kas būtų galima parašyti, bet visko laiške nesuminėsi. Šiaip nieko naujo, visi esame gyvi ir sveiki, ir tamstoms linkime to paties.

Jūsų brolis Jurgis

Brangūs Amerikos lietuviai ir visos "Laisvės" personalas!

Nuoširdžiai sveikinu visus su Darbo Liaudies šventė — Gegužės Pirmąją.

Taip pat sveikinu savo brangiąją Tetulę ir Dėdę Klimus, gyvenančius Hartforde, linkiu daug laimės, geros sveikatos ir ilgo amžiaus. Ir dėkoju jiems už laikraštį "Laisvė", kurią skaitau jau 10 metų — nuo 1959 m.

Abelnai aš labai myliu Jūsų laikraštį, perskaitau viską, kas jame parašyta, ir skaito jį visi mano kaimynai.

Brangūs "Laisvės" darbuotojai, nuoširdžiausi linkėjimai visiems nuo

Albinos Šiliauskienės
Prirenai. 1969-IV-20

Saigonas. — Pietų Vietnamo valdžia paskelbė vienos dienos mūšiu pertrauką. Tai gegužės 30 d. — budistų dievo Budha gimtadienis.

Teofilis Tilvytis

Tarybinė lietuvių literatūra patyrė skaudų nuostolį — 1969 m. gegužės 5 dieną staiga mirė Teofilis Tilvytis, Lietuvos TSR liaudies poetas, respublikinio Taikos gynimo komiteto pirmininkas.

T. Tilvytis gimė 1904 metais sausio 15 d. Gaidžių kaime, Utenos rajone. Mokėsi Tauragnų ir Šetos pradinėse mokyklose. Iš Utenos progimnazijos 1922 m. buvo pašalintas už antiklerikalines pažiūras. Persikėlęs į Kauną, lankė vaidybos studiją, dalyvavo "Vilkolakio" teatro spektakliuose, tarnavo raštininku. Pirmi jo eilėraščiai spaudoje pasirodė 1923 metais.

1926 metais išėjo T. Tilvyčio literatūrinių parodijų rinkinys "3 grenadieriai", išgarsinęs jį kaip talentingą lietuviškos parodijos kūrėją. Satyra tapo pagrindiniu jo kūrybos žanru. 1930 metais T. Tilvytis išleido grotęstkinę poemą "Artojęliai" (Idalis), kurioje kandžiomis epigramomis pavaizdavo buržuazinę Lietuvos valstybės iškūrimą. Didelio populiarumo sulaukė poema "Dicius", geriausias jo satyrinis kūrinys, kupinas aštraus sąmojais ir geliančios ironijos, ryškiai atskleidęs buržuazinės visuomenės moralinį smulkumą. Opoziciniu nusitikimu alsavo T. Tilvyčio satyrinių eilėraščių rinkinys "Sveiki, broliai dainininkai", kuris 1935 m. buvo konfiskuotas. Smaikščia plunksna Tilvytis aprašė buržuazinę valdininkijos gyvenimą savo romanuose "Ministerijos rožė" ir "Kalionė aplink salą." Nuo 1933 metų iki 1940 m. T. Tilvytis redagavo satyros ir juomos savaitraštį "Kuntaplis", kuris dėl savo sąmojingos fašistinio režimo kritikos buvo mėgiamas plačiausių sluoksnių.

1940 m. vasarą, griuvus Lietuvoje buržuazinei valdžiai, T. Tilvytis aktyviai įsijungė į tarybinės lietuvių literatūros kūrėjų gretas. Jis buvo Lietuvos TSR Rašytojų Sąjungos organizacinio komiteto narys, ėjo "Raštų" žurnalo redaktoriaus pavaduotojo pareigas. Tuo metu jis paruosė spaudai savo poemą "Artojęliai" I ir II dalis, išspausdino pluoštą aštrių satyrinių eilėraščių, sukūrė lyrinį ciklą "Peizažai."

Didžiojo tėvynės karo metu hitlerininkų okupuotoje Lietuvoje T. Tilvytis kurį laiką buvo kalinamas Kauferde, linkiu daug laimės, geros sveikatos ir ilgo amžiaus. Ir dėkoju jiems už laikraštį "Laisvė", kurią skaitau jau 10 metų — nuo 1959 m.

Abelnai aš labai myliu Jūsų laikraštį, perskaitau viską, kas jame parašyta, ir skaito jį visi mano kaimynai.

Brangūs "Laisvės" darbuotojai, nuoširdžiausi linkėjimai visiems nuo

Albinos Šiliauskienės
Prirenai. 1969-IV-20

Saigonas. — Pietų Vietnamo valdžia paskelbė vienos dienos mūšiu pertrauką. Tai gegužės 30 d. — budistų dievo Budha gimtadienis.

spalvomis pavaizdavo Lietuvos kaimo kelią į socializmą.

1904-1955 m. buvo išleisti trys stambūs jo "Raštų" tomai. Vėlesniais metais T. Tilvytis plačiai reikiški satyroje, išleido eilėraščių rinkinius: "Nameliai mano brangūs," "Deja, dar pasitaiko." 1962 m. poetas paskelbė herojinę poemą apie Vytautą Montvilą — "Daina gyvybės kaina."

Platus T. Tilvyčio kūrybinės veiklos baras buvo poezijos vertimai. Daug jėgų ir meilės jis įdėjo versdamas savo mėgiamiausio poeto V. Majakovskio poemas "Vladimiras Iljičius Leninas," "Gerai." Nemaža jis yra išvertęs I. Krylovo, N. Nekrasovo, T. Ševčenko ir kitų poetų kūrybos.

Nuo pat pirmųjų pokarų metų T. Tilvytis įsijungė į visuomeninę veiklą. 1944-1947 m. jis dirbo Lietuvos TSR Rašytojų S-gos atsakinguoju sekretoriumi ir literatūros konsultantu. 1947-1963 m. jis buvo renkamas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu. 1951 m. poetas įstojo į Komunistų partijos gretas. Nuo 1959 m. jis buvo Lietuvos TSR Taikos gynimo komiteto pirmininkas. Už nuopelnus, vystant tarybinę lietuvių literatūrą, T. Tilvytis buvo apdovanotas Lenino, Darbo Raudonosios Vėliavos ordinais ir medaliais. "Už šauņu darbą Didžiajame Tėvynės kare 1941-1945 m." 1954 m. jam buvo suteiktas Lietuvos TSR liudijęs poeto vardas.

Literatūriniam ir visuomeniniam gyvenime T. Tilvytis buvo didžiai gerbiamas ir mylimas kaip paprastas, nuoširdus, rūpestingas žmogus, poetas ir pilietis, jautriai reaguojęs į visus gimtojo krašto reikalus, visada karštai besisielojęs aktualiaisiais lietuvių literatūros klausimais. XX amžiaus lietuvių literatūros istorijoje T. Tilvytis pasilieka kaip vienas žymiausių sodraus, liaudiško poetinio žodžio kūrėjų.

Nuo Redakcijos: Šis kronologas apie poetą buvo atspausdintas Vilniaus "Tiesoje" gegužės 6 d. Jį pasirašo didžiulė veikėjų ir rašytojų grupė.

IR TAUTININKAI SUSIRINKS

Pranešama, kad Amerikos Lietuvos Tautinė Sąjunga šaukia suvažiavimą geg. 30 d. Tai bus šaukas "šukaktuvis" suvažiavimas. Suvažiavimas ar seimas sieksias "darnesnę tautinės srovės veiklos" ir ieškosias "naujų kelių lietuvių stiprinti ir Lietuvai laisvinti."

Taip vadinama "Amerikos Lietuvos Sąjunga" yra raketieriškų VLIKo ir ALTo bendrininkė.

VENEROS PAVIRŠIUS

Radarinių impulsų, pasiųsus Arekibo (Puerto Rico) didžiojo radioteleskopo (reflektoriaus skersmuo — 300 metrų), dėka pavyko pažvelgti į Veneros paviršių ir net sudaryti vieno trečdalyo planetos paviršiaus žemėlapi. Paaikėjo, kad planetos šiaurės pusrutulius kalnuotas, o Pietų pusrutulyje vyrauja lygumos.

R. ŽIUGZDA

JAV pažangieji lietuviai ir Tarybų Lietuva

(Tąsa)

Reakcionieriai, matydami sparčiai augant pažangiųjų lietuvių organizacijų ir jų spaudos populiarumą, ėmė skusti JAV valdžios organams progresyviąją spaudą ir organizacijas, norėdami jas tokiu būdu sunaikinti.

Hitlerinės Vokietijos kariuomenės įsiveržimas į Tarybų Sąjungą ir Tarybų Lietuvos okupavimas smarkiai sukrėtė JAV doruosius lietuvius. Išlikusi lietuvių tautą nelaimė žymiai sustiprino jų meilės gimtajam kraštui jausmus. Neseiai išleistoje knygoje "Mano dešimtmečiai Amerikoje" J. Gasiūnas rašo, kad jis išgirdo apie Hitlerio įsiveržimą į Tarybų šalį pakeliui į Worcesterio lietuvių pikniką, kuriame jis buvo pasirošęs kalbėti apie liaudies pergales Lietuvoje. "Kai pranešiau susirinkusiems, kad hitlerininkai jau tampa Lietuvos žeme, — prisimena J. Gasiūnas, — visi klausytojai susiūvo, veidai pasidarė rūsūs, akyse pasirodė ašaros. Prisiekėme nedovanoti hitlerininkams. Jie turi būti sunaikinti! Fašistinė ašis turi būti sudaužyta! Lietuvoje vėl turi laisvė triumfuoti!"

Panašūs susirinkimai ir mitingai vyko visose JAV lietuvių kolonijose. Pažangieji lietuviai siuntė laiškus ir rezoliucijas JAV prezidentui Franklinui D. Rooseveltui, ragindami jį susitarti su Tarybų Sąjunga dėl bendrų veiksmų prieš hitlerinį fašizmą ("Laisvė," 1941 m. birželio 30 d.).

Pažangieji JAV lietuviai ir jų spauda griežtai pasmerkė hitlerinę agresiją ir visokeriopa rėmė lietuvių tautos kovą prieš fašistinius okupantus. Kartu su "Vilnimi" ir "Laisve" nemažą vaidmenį tuo laikotarpiu suvaidino ir 1941 m. rugpjūčio 11 d. pradėjusi veikti Laisvės radijo valandėlė.

Tuo tarpu, sakysime, klerikalų "Draugas" atvirai stoji ginti buržuazinių nacionalistų vadinamąjį "Lietuvių aktyvistų frontą" ir prohitlerinę Ambruzevičiaus "laikinają vyriausybę." Panašią poziciją užėmė ir kai kurie kiti nacionalistiniai JAV lietuvių laikraščiai. Tiesa, 1955 metais menševikų "Naujienos" pripažino, kad karo pradžioje buržuaziniai nacionalistai "šaukė Lietuvos žmones remti vokiečių armiją ir padėti Hitleriui kurti "naują Europą," pripažino, kad "aktyvistų paskelbta laikinoji vyriausybė darė paskui ir dar negražesnių dalykų, kuriuos būtų gėda minėti spaudoje."

Bet tai buvo jau 1955 metai. O 1941 metais reakcinė JAV lietuvių spauda pritarė piktadariškiems buržuazinių nacionalistų veiksams Lietuvoje. "Visi lietuviški atžagareiviai, pradėdant smetnininkais, baigiant klerikalais, tykoja laukia Hitlerio laimėjimo, — konstatavo Brooklyno progresyviųjų lietuvių komitetas. — Nors tauta ir pražūtų, bile tik jie išgelbėtų savo turtus, bile tik jiems grįžtų jų dvarai" ("Laisvė," 1941 m. liepos 2 d.).

"Jie nori, — rašė su pasipiktinimu "Laisvė," — kad Lietuvos žemė būtų sumirkyta jos liaudies krauju, kad visi ravai tapytų Lietuvos liaudies kapinynais." Čikagos lietuviai kunigai netgi įsakė tikintis lietas liepos 4 d. — JAV nepriklausomybės dieną — melstis už Hitlerį" ("L.", 1941 m. liepos 8 d.).

Pažangieji JAV lietuviai tikėjo, kad Tarybų Sąjunga sutriuškins hitlerinę Vokietiją. "Tie, kurie sakė, kad nacių armija, kaip peilis per sviestą, į kelias dienas pereis per Tarybų Sąjungą, turės nusivilti, — rašė A. Bimba. — Hitlerio pakelimas krūvinos rankos prieš socializmo šalį buvo pradžia fašizmo pabaigos. Tame jokios abejonės negali būti" ("L.", 1941 m. birželio 26 d.). Pažymėdama fašistinių agresorių sukeltą milžinišką pavojų žmonijai, "Laisvė" rašė: "Mes, kurie trokštame žmonijai laisvės ir laimės, visi ir višur, kur tik yra fašizmo ir priešpaudos priešų, dabar turime suglausti savo eiles. Kokia tik galima ir prieinama, moralinė ir visokia parama turi eiti už pulčius Tarybų Sąjungos žmonėms, kurių tarpe randasi ir lietuvių tauta." Todėl ALDLD ir LDS ragino visus lietuvius aktyviai remti ir JAV karines pastangas prieš fašistinius agresorius. 1941 m. rugpjūčio mėn. pradžioje li-

beralinių JAV veikėjų grupė sudarė komitetą, kuris organizavo aukų rinkimą medikamentams Raudonajai Armijai pirkti.

1941 m. lapkričio 30 d. Brooklyne įvyko Didžiojo New Yorko ir New Jersey apygardos pažangiųjų lietuvių atstovų konferencija, kurioje dalyvavo 102 delegatai, atstovavę 35 organizacijoms. "Broliai lietuviai! — buvo sakoma konferencijos atsišaukime į visus JAV lietuvius. — Šią taip svarbią valandą pamirškite visokius tikybinius ir srovinis skirtumus ir stokite vienybėn, stokite bendran darban... Stokite talkon visoms šalims ir visiems žmonėms, kovojantiems prieš Hitlerį ir jo naciškas jėgas" (A. Petrika. "LLD ir Pažangieji Amerikos Lietuviai," p. 131). Praėjus savaitei po tos konferencijos, buvo sudarytas Lietuvių komitetas Amerikai ginti ir Lietuvai laisvinti.

Pažangieji JAV lietuviai su džiaugsmu sutiko Tarybinės Armijos lietuviškųjų dalinių formavimą, didžiavosi tų dalinių ir lietuvių tarybinių partizanų būrių žygdarbiais, traukiant vokiškuosius fašistinius okupantus fronte ir užnugaryje, artinant Lietuvos išlaisvinimo dieną.

Netgi ir reakcinė JAV lietuvių spauda, nors ir visaip šmeiždama lietuvių tarybinius partizanus, buvo priversta pripažinti, kad tarybinių partizanų veikla Lietuvoje, ypač 1943 ir 1944 metais, "nepaprastai išsiplėtė," kad hitleriniams okupantams ir jų lietuviškiems pakalikams "sutemos pasidarė nebesaugu vaikščioti net ir centrinėmis Kauno gatvėmis." Bet tuo pat metu toji spauda pripažino ir tai, kad lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai iš esmės nekovojo prieš vokiškuosius fašistinius okupantus; jeigu jie mėgo postringauti apie kovą, tai, kaip konstatavo ir menševikų "Naujienos," "toji kova nebuvo regima," kitais žodžiais tariant, nedarė jokios žalos okupantams.

Pažangieji JAV lietuviai stengėsi kiek galėdami padėti lietuviams raudonarmiečiams ir tarybiniams partizanams. Rūpinamasis plėsti šį sąjūdį, ALDLD Centro Komitetas 1943 m. vasario mėn. atsišaukime vėl priminė, kad "kiekvienas lietuvių tautos patriotas privalo remti Raudonosios Armijos kovotojus." Amerikiečiai lietuviai rinko aukas ir dovanas.

1943 m. birželio mėn. per TSRS generalinį konsulatą New Yorke, kuriame tuo metu dirbo P. Rotomskis, buvo pasiūstas Tarybų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininko J. Paleckio vardu pirmasis dovanų siuntinys lietuviams raudonarmiečiams ir lietuvių vaikams Tarybų Sąjungoje.

Tuo metu JAV buvo Tarybų Sąjungos sąjungininkas kovoje prieš hitlerinę Vokietiją. Nepaisant to, amerikiečiams lietuviams, siunčiantiems dovanas į Tarybų Sąjungą, kai kada tekdavo susidurti su kai kuriomis komplikacijomis. Pavyzdžiui, kaip galima spręsti iš turimų dokumentų, batai, nupirkti ir pasiųsti lietuviams našlaičiams, gyvenantiems TSRS gilumoje, turėjo būti įtraukti į sąrašą daiktų, kuriuos JAV teikė Tarybų Sąjungai pagal 1941 m. kovo 11 d. Lend-Lease įstatymą.

(Bus daugiau)

PAŅERIO KALNAI

Nudažyti laidos mėlynai, Lyg atplaukę iš melsvo Sorento, Skęsta prietemoj manio kalnai Ant Neries vakarėjancio kranto.

Niekada jų nekeisčiau, oi, nei Alpe, nei aukštus Ardėnus — Šaltumu jie prislėgtų mane, Tarsi kalnij šaltosios sienos.

Ten nerasciau šaltinio versmės Ir grielės neramios negirdėčiau, Nesutikčiau aš savo giesmės Po pražyduosio šlaito erkščiais.

Tai todėl taip ir brangūs kalnai Ant Neries vakarėjancio kranto — Mano jėgos atgyja tenai, Ir širdis savo džiaugsmą suranda.

V. Mozūriūnas

Ieva Mizarienė

Mano neišdildomi prisiminimai

Tai buvo 1965 metais. Rojaus buvo paskutinė viešnagė Lietuvoje. Jis kaip nors, net nekantriai, vis rūpinosi aplankyti, pasimatyti su visais draugais, ypačingai negaluojančiais, lyg žinodamas, kad tai bus paskutinis pasimatymas.

Tarpe daugelio kitų, aplankėme didžią gerbiama pedagoga, visuomenininkę, rašytoją Marceliną Šikšnij, kuriam šiemet suėjo 95 metai amžiaus. M. Šikšnys tuomet buvo virš 90 metų amžiaus, bet jo protas šviesus, jo galvosena tikrai jauno žmogaus, intelektualo. Gražiai praleidome valandą pas jį namuose, kur jis su dukra ir žentu akademiku J. Kruopu gyvena. Sveikinu gerb. M. Šikšnij, sulaukusį gražaus amžiaus.

Tuo pat metu aplankėme ir poetą Jovara, kuris gyvena Šiauliuose. Deja, nors Jovaras buvo daug jaunesnis už M. Šikšnij, bet jį radome blogoje padėtyje — jau buvo sunku su juo susikalbėti. Visvien džiaugmės pamatė jį gyvą.

1967 metais, kada nuvykau su Rojaus pelenais į Lietuvą, Šiauliuose aplankiau Jovaro kapą...

Su Aleksandru Gudaičium Guzevičium ir jo žmona 1965 metais praleidome gražų vakarą naujame Gintaro restorane Vilniuje. Ten buvo Juozas Baltušis, Teofilis Tilytytis, A. Gpicius ir mudi. Su Guzevičium Rojus palaikė ryšius laiškais nuo 1931 metų, kada jie susitiko Tarybų Sąjungoje (Maskvoje).

1967 metais aš tik telefonu pasikalbėjau su A. Guzevičium. Per mano būvimą T. Lietuvoje jis buvo ligoninėje. Net ir į savo 60-metinį jubiliejų nuvykau iš ligoninės ir tuojuo, tą patį vakarą, grįžo ten atgal.

O štai, berašant šiuos prisiminimus, ateina telegrama iš Vilniaus: "Gegužės 5 d. mirė Teofilis Tilytytis!" Ir vėl kaip replėmis išsuspaudžia širdį.

Mieliasis draugas Tilytytis! Juk tai jis atvyko į Maskvą nuo Lietuvos Rašytojų Sąjungos pasitiktį Rojaus palaiką — kartu vykome lėktuvu į Vilnių. Jis gi buvo laidojimo komisijoje, jis būvojimo Lietuvoje sekmadienį praėjusiais metais, į tą kalnelį, kuris mane taip traukė...

1963 metais su T. Tilyčiu turėjome ne vieną pasikalbėjimą taikos klausimu. Jis buvo Lietuvos Taikos Gynimo komiteto pirmininkas, o aš tais metais dalyvavau Maskvoje įvykusiam Pasauliniame Moterų Kongrese.

Kiek prisiminimų... Gegužės mėnuo man tikrai atneša daug prisiminimų.

Štai Gegužės Pirmąją vykstu į demonstraciją vie-

na. Mintys skrenda į buvusias demonstracijas, kuriose visuomet dalyvavdavau kartu su Rojum. Bet... pernai jo jau nebuvo, vykau viena — taip pat ir šiemet.

Nematyti ir daugiau pažįstamų veidų: V. Skodžio, P. Rainio, kurie kašmet dalyvavau. Taipgi pasigendu ir daugelio amerikiečių draugu, kaip tai, Jack Stachel, Elizabeth Gurley Flynn, ir kitų.

Gegužės 15 d. Rojui būtų suėję 74 metai amžiaus...

Gegužės 23 d., praėjusiais metais, jis buvo iškilmingai palaidotas Juodžio kalnelyje, savo gimtinėje — Savilionyse. Tą pačią dieną, šiais metais, sukaks pusmetį metui nuo jo mirties (mirė 1967 m. rugsėjo 23 d.)...

Esu giliai dėkinga Lietuvos žmonėms, kad jie aplanko mylimo Rojaus kapą ir man praneša.

Štai keletas ištraukų iš gautų laišku:

Rašo Justinas Prusevičius Rojaus pusbrolis iš Mižonių kaimo:

"...Lapkričio 1 d., t. y. "visų šventų diena," kada žmonės tikintieji neša žvakes ant kapų ir degina jas atminimui mirusiųjų. Tai gi, radosi gerų žmonių, kad ir ant Rojaus kapo sudėgė žvakes, kurios sklėidė šviesą ant Juodžio kalno. Pui-kus buvo reginys, kai šviesa apšvietė aplinkui gimtojo krašto laukus..."

Štai iš laiško nuo draugo Antano Sniečkaus:

"Noriu pasakyti, kad mūsų mielojo Rojaus kapas tapo brangia, artima žmonėms vieta, kurią jie nuolat lanko, pagerbdami rašytojo atminimą. Visada šis gražus kalnelis primins mums žmogų, kuris paliko reikšmingą pėdsaką darbo žmonių kultūroje, kovoje už socializmo idealus."

Mums visiems žinomas ir gerbiamas Laurynas Kapočius rašo:

"...Prisimindamas Rojaus pirmasias metines, aš su savo artimaisiais giminėmis buvome nuvykę į gražiuosius kalnelius, į pačią Dzikijos širdį, į Savilionis. Mes buvome sekmadienį. Bet žodį mes reiktų pabraskyti ir išplėsti. Tikriaus sakant, tą sekmadienį Rojų lankėme nemažiau 90 žmonių, jų tarpe ir draugas Antanas, kuris tuo metu Druskininkuose vasarojo. Atvyko ten ir penki sunkvežimiai, pritaikinti mokykliniams vaikams ir moksleiviams sėdėti. Pas mus dabar yra du nauji geografiniai pavadinimai, būtent Biliūno kalnelis Anykščiuose ir Rojaus Kalvos Savilionyse. Taip šias vieto-ves vadina jaunimas, jų tarpe Alytaus ir Varėnos jaunimas — moksleiviai — Anykščių ir apylinkės žmonės, kurie gerbia savo rašytojus, liaudies rašytojus."

Birutė Boreišienė, "Tarybinės Moters" redaktorė rašė gruodžio mėnesį: "... Pas mus žiema, sniegas, šalčiukas dar nedidelis. Buvau Savilionyse. Prie kapo išmintas takelis... vadinasi, niekas nepamiršta, nes ne visada ant snie-

Statome naują kaimą

Anykščių rajono "Lenino kelio" kolūkio žemdirbiai užsibrėžė sau tiktą sukurti pavyzdines gyvenvietes. Apie tai, kas jų jau nuveikta ir kokios problemos dabar sprendžiamos, korespondento klausimus atsako šio kolūkio pirmininkas Aleksandras SLAVENSKAS.

Korespondentas. Kokias lengvatas Jūs suteikiate žmonėms, persikeliantiems į gyvenvietę?

A. Slavenskas. Kolūkiečiams gyvenvietėje mūsų statybininkai yra pastatę daugiau kaip 70 namų. Daugeliui davėme išsimekėtinai 20 metų laikotarpį. Be to, 32 šeimos apgyvendinome kolūkio butuose.

Korespondentas. Kaip Jūs planuojate ateities gyvenvietes, kokius buitinius patogumus žmonės turės?

A. Slavenskas. Mūsų kolūkyje yra statomos trys — Kuingiškių, Vaitkūnų ir Juotkonių — gyvenvietės. Bene daugiausia nuveikta Kuingiškiuose. Čia į kolūkiečių namus, valgyklą, mokyklą įvesta vandentiekis. (Dar seniau vandentiekį įvedėme Vaitkūnų kaime.) Be to, Kuingiškiuose pastatėme erdvia parduotuvę. Netrukus bus baigtas statyti vaikų darželis.

Turime išsigiję visa projektinę dokumentaciją sportiniam kompleksui, gyvenviečių gatvėms. Sportiniam kompleksui Kuingiškiuose skirsime 6 hektarus. Čia bus stadionas, futbolo aikštė, maudymosi baseinas, hipodromas.

Rūni mums ne tik žmonių buitiniai patogumai, bet ir kaimo grožis. Jau asfaltuotas pagrindinis kolūkio kelias, numatome asfaltuoti ir gyvenviečių gatves, įrengti šaligatvius. Gyvenvietėse saugome senus medžius, sodiname jaunus medelius. Apsodinsime medelais ir pagrindinį kelia. Plota nuo gyvenvietės gatvės iki namo skiriame dekoratyviniams želdiniams.

Korespondentas. Kaip naujos gyvenvietės patenkinti žmonių kultūriniai poreikiai?

...vra gyvos galės, o čia beveik visada..."

Dėkoju maloniai draugei Ksaverai Karosienei, kuri nors labai trumpam laikui sustojo Lietuvoje, bet surado palmybių aplankyti tą kalnelį.

A. Slavenskas. Kolūkyje yra erdvi salė, į kurią atsilanko Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio teatrų kolektyvai. (O ir patys mūsų žemdirbiai neretai išvyksta į miestus pažiūrėti dramos teatro, baleto, operetės). Du kartus per savaitę nemokamai demonstruojami plačiaekraniai kino filmai.

Kultūros namų geru darbu, deja, negalime pasigirti. Trūksta šios srities specialistų. Buvome viena merginą pasiuntę į kultūros technikumą, bet, kaip kartais gyvenime pasitaiko, ji sukūrė šeimą ir liko dirbti kitur.

L. Ž.

Ultravioletinis musgaudis

Kovos su musėmis problema yra labai sena. Ji seniai rūpi daugeliui specialistu, pradėdant chemikais ir baigiant įvairių sričių inžinierija.

Neseniai pirma kartą Europoje, Vokietijos Demokratinėje Respublikoje išbandytas ir pradėtas masiškai gaminti labai efektyvus musgaudis.

Jo veikimo principas pagrįstas tuo, kad ultravioletiniai spinduliai vilioja įvairiausius vabzdžius. Pro šalį negali praskristi nė viena musė, nes ultravioletinių spindulių šaltinis jas vilioja labiau nei skaniausias maistas.

Kai musės priartėja prie spindulių šaltinio, oro srovė iš įmontuoto į aparatą ventiliatoriaus įtraukia jas į specialų maišelį, kuriame jos ir žūva.

Vagonas vienbėgiui kelui

Tarybų Sąjungoje paruoštas vagono vienbėgiui kelui projektas. Toks vagonas veš 115 keleivijų. Guminiai ratai bus įtvirtinti virš stogo. Jie be jokio triukšmo riedės uždaru gelžbetoniniu loviu.

Vagoną varys elektros varikliai. Srovė bus teikiama kontaktiniu laidu. Reikalui esant, vagonus bus galima jungti po kelis. Tada didesniu kaip 100 kilometrų per valandą greičiu patogiai ir saugiai važiuos šimtai keleivijų.

BAISU... IR BAIŠIAU...

Baisu, kada prisimeni laikus, Kai žmogų šaudė vien už tai, Kad oda jo — ne tos spalvos, plaukai... Kad gimdams gavo smerkiamus tėvus, Bet daug baisyau — baisyau kelis kartus, Kada su fakeli sutinka žudikus, Jiems bėgant, Laisvės statula aukšta, Suteikia globą savamė miestė.

Baisu, kada lankai daubas, Kur buvo supilti kapai žmonių: Belaisvių, moterų senų, vaikų, Sušaudytų per žudynes siaubias, — Bet daug baisyau, kada girdi, Kad žodžiais dievobaimingais širdy Vėl reikalauja kraujo nekaltų Žudikai, lupę auksą iš dantų.

Baisu, kai apdengti žolės vešlios, Saltojoj žemėj dula palaikai Ir po žudynių sekantys laikai Neperimti aukų prasmės gilios, — Bet daug baisyau, kada žinai, Kad tie, kurie juos žudė neseniai, Išdidūs lanko su naujais pasais Vietas su jų aukų kapais baisyais...

V. Kūsu

JUOZAS MIKUCKIS

Nusiimkite juodus akinius

Vartydamas kanadiškių „Tėviškės Žiburių“ 1968 m. 36, 37, 38 numerių puslapius, tarp audringų „Pasaulio Lietuvos Seimo“ posėdžių aprašymų, radau tūlo Felikso Jucevičiaus straipsnį „Dabartinė Lietuva iš arti.“ „Tėviškės Žiburių“ redakcija straipsnio pratarmėje pažymi, kad F. Jucevičiaus pateikiami drąsūs, atviri pasisakymai.

As pats, vedamas patriotinių jausmų, esu atvykęs Lietuvon ir turėjau progos susipažinti su dabartine Lietuvos gyvenimu. Pastebėjus Felikso Jucevičiaus straipsnyje daug tendencingai šurkščių užsipuolimų, kurie įžeidžia ne vien, jo žodžiais tariamus, „dabartinius tarybinius šeiminkus“, bet ir eilinius lietuvius, pasistengsiu išdėstyti savo nuomonę apie tai, kas man žinoma.

Straipsnio „Dabartinė Lietuva iš arti“ autorius tvirtai užakcentuoja Lietuvos „visišką priklausomumą“, nuo Maskvos, neturėdamą jokio savarankiškumo ir nuolatinių rusų kišimasis visur“. Bet jau sekančioje pastraipoje pats savo mintį apie „visišką priklausomumą“ paneigia, sakymas: „Aš susidariau įspūdį, kad Lietuva turi dar tam tikrą savivaldos laisvę“.

Seniau ir dabar

Feliksas Jucevičius prisipažįsta iki tol nekada nebuvo Vilniuje. O Lietuvoje? Tokiu atveju, ką gali kalbėti žmogus apie „rusų nualintą, bespalvę“ Lietuvą ir Vilnių?!

Pažvelkim į Lietuvą ir Vilnių carizmo arba vėlesniais — lenkų viešpatavimo laikais. Vilniuje lietuviškai kalbančių — vos pastebima mažuma. Pilyis: Vilniaus, Kauno, Trakų, Biržų, Gedgaudių ir kt., kalbančios apie Lietuvos didžiąją praeitį buvo užmirštos ir paliktos amžių valiai. Kaip šiandien atrodo šios pilys? Pastarąją vasarą aš jose lankiausi, grožėjaisi kaip kuriose pilyse įrengtais muziejaus ir, anot F. Jucevičiaus, turėjau stebėtis, kaip „rusai, okupantai“ netrukdydė atstatyti „bespalvę provincijos“ — Lietuvos didybės paminklą.

Apsilankiau buvusiam Pažaislio vienuolyne (prie Kauno), kuris yra restauruojamas. Ypač restauruojama bažnyčia — būsimas muziejus. Altoriuje palikta stebuklingoji Madona, kaip muziejinė vertybė, sustatyti buvę seni suoliai ir kt. bažnyčios inventorius.

As pats, su pertraukomis, keletą mėnesių gyvenau „Inturisto“ viešbutuose ir man asmeniškai neteko sukurti paslaugų, mašonių tarnautojų, kurie nekaltai lietuviškai. Jei autoriumi patiko Varšuvos „Inturisto“ tarnautojai vien dėl jų „manierų“ ir jei jie savo vidinės kultūros stoka užtuosuoja manieromis, tai Vilniaus viešbutiui tarnautojai, nestokodami vidinės kultūros, nereikalingi pigių manierų. Minėtuose Vilniaus „Inturisto“ viešbutuose, švaros palaikymui, priimamos Vilniaus krašto provincijos moterys,

kartais, nelietuviškų šeimų ir, galimas dalykas, ne visos tvirtai žinančios mūsų kalbą. Bet ir su jomis galima lietuviškai susikalbėti.

1910-1912 m. Vilniuje tebuvo keli lietuviai inteligentai: advokatai, inžinieriai, bank tarnautojai su šeimomis ir tarnaitėmis, kalbantys lietuviškai. Visi kiti kalbėjo lenkiškai, rusiškai, žydiškai, o 1918 m. net „lietuvių kariuomenė“ Vilniuje organizavo caro generalas (lenkų tautybės) Kondratovičius. Tokia lietuvių padėtis tęsėsi iki 1939-1940 m., kai Vilnius, Tarybų Sąjungos dėka, atiteko Lietuvai ir tik smetoninės vyriausybės įsakymu, „importuota“ į Vilnių, Kauną, „ministerijų“ valdinkija, kariuomenė ir policija, papildė lietuvių skaičių. Visais minėtais metais man teko būti ar gyventi Vilniuje ir todėl neperdėdamas galiu tvirtinti, kad lietuvių kalba gatvėje ar kitur buvo reikalinga. Lenkų generalui Želigovskui užėmus Vilnių, vėliau ten viešpatuojant lenkams ir II-ojo pasaulinio karo metais — vokiečiams, lietuvių klausimo kelimas buvo užgnaužtas. Uždarytos aukštosios mokyklos ir tik pasibaigus karui, Vilniui tapus Lietuvos sostine, pradėta jame steigti kultūrinės, švietimo ir kitos įstaigos. Vien lietuvių kalba čia yra keli teatrai, arti dvidešimties kino teatrų, daug gausaus tiražo bibliotekų, knygynų, muziejų, aukštųjų mokyklų. Verda gyvenimas Vilniaus Valstybės Universitete — šiandien ten tūkstančiai... Dabar Lietuvoje visiškai likviduotas neraštingumas. O kiek raštingų turėjome prieš dvidešimt penkerius metus?

Ir apie bažnyčias

As išaugintas religinėje šeimoje, grįžęs Lietuvon domėjausi ir tebesidomiu religija ir, ypač, man artiškais katalikais. Kad neviečia eilė bažnyčių — faktas. Kad mažas tikinčiųjų skaičius, taip pat faktas. Lietuva, statanti komunizmą, virš visko iškelia mokslą, kuris tikyboje remiasi dialektika, o ne idealistika. Dialektinis materializmas, arba kitaip — ateizmas (antriniginis mokslas) dėsto visas visose aukštosiose mokyklose ir jo rezultatas — tūkstančiai netikinčiųjų idealistinei pasaulėžiūrai. Mano amžininkai-religijos šalininkai, negausus ir jų vis mažėjantis skaičius sutalpinamas esamose bažnyčiose.

Apie kalbas

Bet grįžkime prie tautinės kalbos. Visiškai tikra, kad Vilniuje girdima ne vien lietuvių kalba, kadangi čia gyvena įvairių tautybių žmonės: lenkai, žydai, rusai ir t.t. Tačiau čia nėra privaloma būtina žinoti tik lietuvių arba rusų kalbą. Kiek žinoma, Amerikoje neraišias miesto, kur gyvenę tik anglų (Irish) tautybės žmonės ir visi kalbėtų vien anglų kalba. Ten yra šeimų, kurios išgyvenusios Amerikoje apie pusamžį — angliški vos susikalba. Kanadoje yra privaizomos dvi kalbos: anglų ir

prancūzų, bet tai nereiškia, kad Kanada yra Prancūzijos kolonija.

Tad kodėl autorius nori Lietuvą padaryti Rusijos provincija? Lietuvis nemo-kėdamas rusų kalbos nieko nepraranda. Mokyklose rusų kalbos kursas pravedamas lygiagrečiai su bet kuria kita užsienio kalba. O gimnazijose, bei aukštosios mokyklose paskaitos dėstomos lietuvių kalba. Buitinių, prekybinių įstaigų tarnautojai be išimties visi puikiai kalba lietuviškai. Užrašai, reklamos viešbutiui (autoriumi žinoma „Vilniaus“ viešbutis ir restorano), restoranų, įstaigų ir kt. lietuvių kalboje. Bet kur ir bet kada susikalbėti lietuviškai. Kad Vilniuje vyravutų absoliučiai lietuvių kalba — istoriškai negalimas faktas, nes greta lietuvių praeigulo dides ir amžniais gyvenančių Vilniuje ir apylinkėse kitų tautų prierauglis su savo specifine kalba.

Ką jie su jais darytų?

Įdomu, kaip F. Jucevičius pasiūlytų su nekalbančiais lietuviškai? Gal autoriumi geriau tiktų nekalbančius lietuviškai atsiųsti ir izoliuoti tam tikrose stovyklose, kur susilauktų išbandyto Hitlerio naikinimo metodo? Bet kas įvyktų su kita-taučiais Amerikoje, Kanadoje, jei šios valstybės tą metodą pritaikytų savuose kraštuose?

Dabartinės Lietuvos sam-prota nėra nei širdies, nei jausmų, nei kapitalistinio galvavimo diktatas, — rašo autorius. Norėčiau F. Jucevičių paklausti, kiek širdies ir jausmų buvo įdėta į buvusios buržuazinės Lietuvos „samprotą“, sukurtą kapitalistinio diktato pagirdais? Lietuva nėra „iš tikrųjų rusų tarybų Lietuva“, bet yra lietuvių tarybų Lietuva, nes į tarybas renkami komunistų ir nepartinių bloko kandidatai Lietuvos respublikos piliečių.

Apie miestus

„Tėviškės Žiburiuose“, gava progos pasigirti, kuriuos kraštus ir miestus F. Jucevičius aplankęs, iš jų išskyrė: Varšuvą, Zakopaną, Drezdeną, Londoną, Kopenhagą ir kt. ir niekur neradęs tokio slėgiančio įspūdžio kaip Lietuvoje, o miestai ne vienąs taip liūdnei neatrodė, kaip Vilnius ir Kaunas. Man taip pat teko lankytis dalinai be minėtų ir Kanados, bei Amerikos miestuose. Ten mačiau ir liūdnes veidus, išmaldos prašančius elgetas bei karberankius, bekojus invalidus ir neatstatytus kvartalų, iškasintą gatvę, duobėtus plentus, vieškelius. Tai mačiau net karo nepalietuose miestuose.

Labai gaila, kad F. Jucevičius Lietuvoje nepastebėjo naujai atstatytų miestų, kurie karo buvo visiškai sugriauti, kaip, pvz., Raseiniai, Vilkaviškis, Jonava, Šiauliai, Alytus ir kt. Eilė miestų per pokario metus naujai išplanuoti, užstatyti daugiaaukščiais mūriniais namais, papuošti parkais.

Sutinku, kad autorius matė Vilniuje ir Kaune senų, apgriuvusiu namų. Miestų valdžia stengiasi vietų tai namų statyti naujus, bet susiduria su prieštaraujantiems savininkais,

kurie nesutinka dėl jiems už namus siūlomos kainos arba nenori keltis į naujus kvartalus. Manau, kad Lietuvoje F. Jucevičius susitiko su „buvusiais žmonėmis“, buvusiais aukšto rango valdininkais ar net buvusiais ministrais, kurių veidai atvirai spinduliavo esamos santvarkos nepasitenkinimu ir nesugražinimu jų prarastų pozicijų.

Jam viskas nepatinka

F. Jucevičius, Leningradas-Vilnius, vyko tarptautiniu traukiniu ir vėliau iš vieno „rytų“ vokiečio sužinojo, kad traukinys pagamintas Rytinėje Vokietijoje. Kas čia stebėtina ir nusikalstama? Juk Lietuva niekada negamino traukinių. Jeigu F. Jucevičius patikrintų tarpvalstybines prekybines sutartis, tai jis gal rastų, kad ne tik traukinys, automobilis, kuriuo jis važiuoja Kanadoje, pagamintas ne vietinės pramonės, bet ir jo dėvimas batas importuotas iš Londono, Paryžiaus ar net Japonijos.

F. Jucevičius „iš arti“ Vilniuje, Kaune ir bendrai Lietuvoje mato „dominuojančius skurdą, baime, neviltį“. O aš dar iš arčiau pastebėjau, kad Lietuvoje dominuoja žmonių eilės prie kino teatrų, koncertų salių, restoranų, kavinių ir t. t. Ar tai laikyti skurdo ir baimės pasekmėmis?

Kova su girtuoklybe

Kad F. Jucevičiaus žodžiais — „girtuoklystė — liaudies opiumas“ — pilnai sutinku, bet ne vien Lietuva serga ta pragaistingąja liga. Tai viso pasaulio — blogis, rykštė. Jau buržuazinėje Lietuvoje viešoji policija negalėjo užkirsti kelio girtuoklystės plitimui. Nepadėjo administracinės aukštos baudos, nei areštai. Krūmai, raistai buvo užblokuoti „krūminės“ gamintojai.

Šiandien girtuoklystė plačiai paplitusi Prancūzijoje, Italijoje ir kt., o Amerikoje! Kada Amerikoje buvo įvestas „blaiyvės įstatymas“, tada individualūs amerikiečiai „savo iniciatyva“ ėmėsi masiškai gaminti kenksmingus gėrimus. „Blaiyvės įstatymo“ rezultatas — tūkstančiai apakusių ir mirusių. To pasekoje, ši įstatymą reikėjo atsaukti.

Efektinio ginklo kovoti su girtuoklyste kol kas pasaulyje nėra, nors su ja atkakliai kovoja mokslas, religijos, papročiai.

F. Jucevičius savo straipsnyje sako, kad lietuvis nediršta Vilniaus gatvėje kalbėti lietuviškai. Tai netiesa. O kas dėl Lietuvos „ar ji liks gyva ir ar lietuvis atlaikys“ niekas į jo klausimą negalėjo atsakyti.

Pagyvenęs lietuvis, gal toks, kurį aukščiau minėjau (buvęs aukštas valdininkas) su nepatenkintu veidu tik apsiašarojo, paklaustas kunigas — patraukė pečiais, mat, lauks „krikdemų“ valdžios. Atsakysiu aš. Jei Lietuvoje būtų dauguma „ašarojančių“ ir „traukančių pečiais“ ir jei jie valdytų Lietuvą, tai lietuvis neatlaikytų ir Lietuva neišliktų gyva.

Šiandien Tarybų Lietuva valdo ir tvarko jaunesniosios kartos rinktieji lietu-

viai. Pavyzdžiui, į rajonų, miestų darbo žmonių deputatų tarybas renkami komunistų ir nepartinių bloko kandidatai 1918 m., o dauguma 1930-1940 metų ir net 1947 metų gimimo. Toks jaunas kandidatų amžius mane stebina, bet tie lietuviškai „neverkšlėdami“ dirba ir pečiais „netrukčioja.“ „Tėviškės Žiburiose“ straipsnis „Dabartinė Lietuva iš arti,“ kaip jau minėjau, buvo patalpintas šalia „Pasaulio Lietuvos Seimo“ posėdžių apybraižų. Įdomu, kiek seime dalyvaujančių narių buvo tokio jaunumo amžiaus?

Lietuvos industrializacija

Dabar Lietuvoje išvystyta didžiulė, plati industrializacija ir kaip pripažįsta pats F. Jucevičius, joje niekada nebuvo tiek fabrikų. Iš to aišku, kad tam reikia ir įvairių profilių specialistų. Todėl nenustabu, kad jų tenka priimti iš kitų respublikų. Vertėtų padaryti ekskursijų kelias dešimtis metų atgal į buržuazinės Lietuvos laikus. Tada su įvairių ministerijų aukštais valdininkais, generalais, štabų viršininkais ir net su kariuomenės vadais sunku buvo susikalbėti lietuviškai, jie ir savo šeimose kalbėdavo tik lenkiškai ar rusiškai. Ir tai netrukdydė jiems išėjus į atsargą gauti net dideles pensijas.

Tur būt F. Jucevičiui žinoma, kad ir kiti kraštai darbams priima žmones iš kaimyninių valstybių. Jei prisilaikyti F. Jucevičiaus sugestijų, tai fabrikų, gamyklų steigimą ir jų eksploataciją tektų atidėti iki priau-ginsim ir paruosim lietuvių specialistus, darbininkus ir nuo pasaulinio progreso atsiliksim keliasdešimčia metų.

Palyginimas su Lenkija

F. Jucevičius tvirtina, kad Lenkijoje krautuvėse maisto matės daugiau, negu Lietuvoje. Su maisto produktais Lenkijoje sunkiau. Ten maisto mažiau ir jis žymiai brangesnis, negu pas mus. Pavyzdžiui, kumpio 1 kilogramo Lenkijoje kainą (tarybiniais pinigais) 8 rb., t. v. dvigubai brangiau negu Lietuvoje.

Ką straipsnio „Dabartinė Lietuva iš arti“ autorius turi mintyje rašydamas, kad bet kuri Lietuvos kultūros forma tarnaiva „tarybinei politikai, Lietuvos rusinimui“? Kiek gali Lietuvą surusinti populiarų, scenizuota žemaitės „Martij“, Vienulio „Paskendulė“, K. Bionio „Atžalynas“ arba išleisti visi raštai Lazdynų Pelėdos, Maironio, Donelaičio, Baranausko, Valančiaus? Teatruose statomos operos pasaulinių klasikų: Štrauso, Verdi, Bizet ir t. t.

Jis lankėsi blogais norais

Daug norėčiau pasakyti, bet nematau F. Jucevičiaus straipsnyje geros valios ir nuosirdumo. Skaudu, kad F. Jucevičius į Lietuvą atvyko aiškinti ir ieškoti blogybių. Blogybė galima rasti kiekvienam krašte, kiekvienoje tikyboje, kiekvienoje idėjoje.

Šalia gėrio egzistuoja ir blogis, šalia meilės, vilties ir tikėjimo — slenka pavnydas, kerštas ir apgaulė. La-

Turistinė saulė pakelta

(Specialiai „Laisvei“)

Gausus Vilniaus švietimo darbuotojų būrys susirinko į „Zinijos“ salę sutikti turistinės vasaros. O turistinės kelionės ne eilinės: skirtingos V. I. Lenino šimtosioms metinėms. Dviem sriautais vilniečiai keliaus Volga, aplankydami Maskvą - Gorkį - Uljanovską - Astrachanę.

Apie šią nuostabią kelionę savo išpūdžius papasakojo Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos mokytoja A. Kristapavicienė. Labai vertinga kelionė organizuojama į Krymą. Ne vien Juodosios jūros pakrantėmis ir subtropiniais augalais grožės turistai, bet pabuvos ir miestuose didvyriose: Kijeve, Odesoje, Sevaštopolyje. Aplankys reto įdomumo miestus Bachčisarajų, Kišinio-va, Brestą.

Daug revoliucinių vietų turistai pamatys keliaudami Pabaltijo keliais, lankydami Rygą, Tartu, Taliną. Nebus pamiršta ir mūsų respublikos kultūrinės ir istorinės vietos. Visada pasisekimo susilaukia ekskursijos po Žemaitiją ir Aukštaitiją.

Turistai pabuvos Tolminkiemyje, kur gyveno ir kūrė didysis poetas K. Donelaitis, susikaups prie D. Poškos, A. Strazdo, J. Žemaitės, S. Daukanto kapų, pasėdės P. Cvirkos, V. Krėvės - Mickevičiaus, M. K. Čiurlionio tėviškių gonkeliuose. Neišdildomą įspūdį paliks Didžiojo Tėvynės karo tarybinių partizanų takai ir žeminės Rūdninkų girioje. Su šiomis ir kitomis turistinėmis išvykomis turistus supažindino Respublikinių mokytojų namų turistinio būrelio pirmininkas B. Petrulionis.

Turistiniame vakare dalyvavo poetai G. Astrauskas ir V. Šimkus. Jie pasveikė eilėraščių, skirtų kelionėms. Savo eilėraščius skaitė Vilniaus 7-sios vidurinės mokyklos mokytoja D. Ruzgienė, o Mickevičiaus „Krymo sonetus“ deklamavo mokytojas V. Jakucevi-

bai norėčiau, kad F. Jucevičius sekantį kartą lankydami Lietuvoje nežiūrėtų pro juodus akinius, būtų objektyvus visuose klausimuose, o važiuodamas „tarybiniuose“ taksu, neprarastų poetingumo ir geros nuotaikos, įžvelgtų Lietuvos sūnų ir dukrų darbštumą ir karštą meilę tėvynei.

Kaunas,
Centrinis Bulvaras 65-31

čius. Respublikinių mokytojų namų solistai J. Černiauskaitė, V. Kriauciūnas ir J. Knystauskas padainavo nuotaikingų dainų. O pabaigoje vyriausia turistė LT-SR nusipelnusi mokytoja E. Eidukaitytė ir jauniausias turistas A. Rūkšėnas pakėlė besišypsantią turistinę saulę.

B. Jauniškis

Atgimė Vytauto kelias

Iš senų laikų vieškelis iš Vilniaus į Trakus ir Gardiną vadinamas Vytauto kelias. Per neįžengiamas girias jis buvo nutiestas tais laikais, kai Vytautas statė Gardino pilį. Tas kelias daug pasitarnavo krašto gynybai, prekybai ir kultūrai. XVII amžiuje garsus vieškelis buvo užmirštas. Tik 1920 metais, Želigovskio pulkam užgrobus Vilniaus kraštą, juo keliolika kilometrų ejo demarkacinė linija. Vieškelis buvo padalin-tas pusiau. Viena pusė buvo lenkų, kita — lietuvių.

Tarybiniais metais šis istorinis kelias atgimė. Paprastas vieškelis paplatėjo, išsitiesino, virto pirmarūšiu plentu. Juo dumia mašinos iš Trakų, Varėnos, Merkinės, Druskininkų į Vilnių.

A. Česulevičius

Scranton, Pa.

Pranešu, kad I. Kleivinskis sveikata kasdien eina geryn.

Paralyžiaus paliesta kairė ranka ir koja. Ranką gali pakelti. Sėdėti gali ratukuose. Koja po biskį atgauna gyvumą.

I. Kleivinskis — pirmojo pasaulinio karo veteranas, dabar randasi Veterans Adm. Hospital, Wilkes-Barre, Pa.

Lankymo valandos nuo 2 popiet iki 8 vakare.

M. G.

Pranešimas

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kuopos susirinkimas įvyks gegužės-May 30 dieną, 2-ą valandą, svetainėje 1154 N. 4th St. Kvietiami visi nariai į šį susirinkimą, nes pasitarsime, kaip geriausia pasiroditi ateinančiam pobūviui 18 d. gegužės-May. tik už savaitės po susirinkimui.

Sukibkimi draugai visi, kad padarytumė šį parengimą sėkmingu.

Valdyba

NAUJA KNYGA

„Mano Dešimtmečiai Amerikoje“

Parašė J. GASIŪNAS

Pirmame skyriuje: Gimtinėje mieloje pergyvenimai. Kelionė Amerikon. Naujoje šalyje įsikūrimo vargai. Pirmasis ir antrasis pasaulinis karas. Pažangūs judėjimai ir pažangioji spauda.

Antrajame skyriuje: Amerikos darbininkų organizacijos. Amerikos švietimo, nukentėję kovose už teisę organizuotis, prieš rasinę diskriminaciją ir prieš karą Vietnamo ir t.

Trečiajame skyriuje: Kelionės Argentinoje, Kanadoje, Tarybų Lietuvoje.

Knyga susideda iš trijų skyrių.
Knyga gražiai iliustruota. Keli dešimtukai nuotraukų 272 puslapių knyga kietas apdaras, galite įsigyti už \$1.50
NAUDINGA VISIEMS PASIKAITYTI
Užsakymus siųskite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Teofilio Tilvyčio laidotuvis Vilnius. — Gegužės 8 d. aidint gedulo melodijai iš Karininkų namų išnešamas karstas su liaudies poeto Teofilio Tilvyčio palaikais. Miesto gatvėmis, Antakalnio link, nesibaigiančia automašinių kolona nusitęsia gedulo kortezas.

Mitingą pradėjo komisijos Tilvyčio laidotuviams organizuoti pirmininkas, Lietuvos kultūros ministras L. Šepetys: — Giliai nuliūdę suėjome palydėti paskutinį kelionę garbingo Lietuvos sūnaus, Liaudies poeto Teofilio Tilvyčio. Kai gimtąją šalį slėgė buržuazinė santvarka, kai veidmainiška jos moralė grąsino užnuodyti žmonių sąmonę, Teofilis Tilvytis, pasitelkęs aistrą ir šmaikščią satyriko plunksną, stėjo kovai. Kai Lietuvos liaudis tapo laisva, kai ji nuėjo naujo tarybinio gyvenimo keliu, kartu su ja ryžtingai ėjo ir Teofilis Tilvytis. Poetas karštai apdainavo socializmo statybos pirmuosius žingsnius, pirmasias pergalas, tautų draugystę, taikos troškimą, liaudies laimę. Ypač plataus atgarsio susilaukė jo poema "Ušnynė", kuri buvo pažymėta TSRS valstybine premija. Daug gavęs iš gamtos ir savosios liaudies, jos gerbiamas ir mylimas, visa tai praturtinęs savo širdies kaitra, gabumais ir patirtimi, jis viską atidavė gimtajai žemei, jos žmonėms, tarybinei santvarkai. Lietuvos visumene atsiveikina su kūrėju, kuris, pratęsdamas mūsų literatūros realistines tradicijas, visiems laikams įėjo į jos istoriją.

Kalba Lietuvos liaudies rašytojas Juozas Baltušis: — Rodos tik vakar stovėjome visi šiose kapinėse, skausminga širdimi atsiveikindami su mūsų liaudies rašytoju Aleksandru Gudaičiu-Guzevičium, o šiandien vėl mes čia — prie naujo kapo duobės lenkiam galvas brangiam ir tauriam žmogui, bičiuliui ir draugui, įžyminiam Lietuvos tautos sūniui, didelio talento ir didelės dvasios kūrėjui, liaudies poetai Teofilui Tilvyčiui. Jis buvo ne tik didelio talento poetas, rašytovos sūnaus, Liaudies poeto Teofilio Tilvyčio. Kai gimtąją šalį slėgė buržuazinė santvarka, kai veidmainiška jos moralė grąsino užnuodyti žmonių sąmonę, Teofilis Tilvytis, pasitelkęs aistrą ir šmaikščią satyriko plunksną, stėjo kovai. Kai Lietuvos liaudis tapo laisva, kai ji nuėjo naujo tarybinio gyvenimo keliu, kartu su ja ryžtingai ėjo ir Teofilis Tilvytis. Poetas karštai apdainavo socializmo statybos pirmuosius žingsnius, pirmasias pergalas, tautų draugystę, taikos troškimą, liaudies laimę. Ypač plataus atgarsio susilaukė jo poema "Ušnynė", kuri buvo pažymėta TSRS valstybine premija. Daug gavęs iš gamtos ir savosios liaudies, jos gerbiamas ir mylimas, visa tai praturtinęs savo širdies kaitra, gabumais ir patirtimi, jis viską atidavė gimtajai žemei, jos žmonėms, tarybinei santvarkai. Lietuvos visumene atsiveikina su kūrėju, kuris, pratęsdamas mūsų literatūros realistines tradicijas, visiems laikams įėjo į jos istoriją.

Kalbas pasakė Respublikinio Taikos Gynimo komiteto narys, revoliucinio judėjimo Lietuvoje veteranas Balys Baranauskas, jaunosios kartos plunksnos brolis poetas Justinas Marcinkevičius, liaudies poeto tėviškės atstovas, Utenos rajono Sirvydžių kolūkio pirmininkas Puodžiukas.

Aidint gedulingai melodijai, kurią grojo Trimito orkestras, karstas su Teofilio Tilvyčio palaikais nuleidžiamas į kapą. Ant naujo kaurūrio, supilto iš Vilniaus smėlio, gula antkapinė juodo marmuro lenta. Joje iškalti žodžiai: — Lietuvos TSR liaudies poetas Teofilis Tilvytis.

Antanas Vaivutskas

Montello, Mass.

Gegužės 1 d. mirė Clement Mazgelis, 75 metų. Buvo pašarvotas pas V. Yakavonį. Šermininėje buvo daug gėlių ir lankytojų. Palaidotas religiniai, Kalvarijos kapinėse.

Liko nuliūdime mylima žmona Margaret, sūnūs Vincentas ir John Mazgelis, dvi dukterys ir sesuo Chicagoje.

Vellonis priklausė Šv. Rokio Draugystei ir Kazimierinei.

Geo. Shimaitis

Paminėjimas Gegužės Pirmosios įvyko gegužės 4-tą, 2 val., LT Namo kambaryuose. Surengė LLD 6 kp. ir LT Namo Knygynas. Darbininkiškos publikos turėjome apie 30.

Pirmininkavo George Shimaitis. Pirmiausia pristatė K. Čereškiene paaiškinti, kaip Gegužės Pirmoji tapo darbininkų švente. Ji paaiškino, kad Gegužės Pirmoji prasidėjo 1886 m. Amerikoje. Tais metais Chicagoje gegužės 4 dieną buvo kruvina kova tarp streikuojančių darbininkų ir policijos Haymarket aikštėje. Užtas kovas buvo apkaltinti ir, vėliau, nuteisti ir pakarti 5 anarchistus (taip tuomet kovings pažangiečius vadindavo). Nuo to laiko Gegužės Pirmoji pasklido po visą pasaulį, darbininkai ją laiko savo švente ir kovos už 8 darbo valandų dieną.

K. Kmarienė iš laikraščių paskaitė eiles apie moterų kovas už lygias teises su vyrais, po to padeklamavo eiles. Jai už tai kreditas. Ji pirmą kartą pasirodė prieš publiką.

G. Shimaitis padeklamavo eiles — Kur siauras, žemas kambarys, vos tik spinkso žiburys. Po to prasidėjo vaišės. Jas dovanavo: M. Gutauskienė sūrį, K. Kalvelienė pyragą-keiką, duoną ir cottage cheese, Markevičienė pyragą, sūrį, 2 tuzinus kiaušinių.

Prie stalų patarnavo Anna Jacobs, T. Kaminskienė, prie gėrimų — Frank Markevičius.

Dabar pradėsime ruošti prie apskričių pikniko po stogu. Jis įvyks sekmadienį, birželio 1, LTN viršutinėje salėje, 668 N. Main St., Montello.

Po to rengsimės ir prie "Laisvės" pikniko, kuris įvyks liepos 6-tą, sekmadienį, Worcesterį.

Geo. Shimaitis

Brockton, Mass.

Balandžio 28 d. automobilio avarijoje tapo užmuštas Ferdinandas Smitas, 45 metų. Jo draugas Petras Smitas, 34 m., vairavęs Smito mašiną, sužeistas, kuomet jiedu iš Sandaros Klubu naktį po vienos 40 mylių greičiu važiuavo Howard St., kur buvo staigus pasisukimas. Auto atsismušė į akmenį, paskui į elektros stulpą.

Petrus Smitas (Dorchesterio gyventojas) sužeistas nepavojingai.

Vellonis F. Smitas buvo pašarvotas V. Yakavonis koplyčioje. Buvo daug gėlių ir lankytojų, daugiausia D. P., kokių buvo ir pats Ferdinandas; apie 15-oje auto mašinu jį palydėjo i Melrose kapines. Palydovai buvo paprašyti sugrįžti i Yakavonio patalpas ir tinkamai pavaišinti. Laidotuvis rūpinosi jo dukte Miss. Regina Smitas.

Liko dukte Regina Smitaitė, divorsuota žmona Anna Smitienė, teta Anna Latuka ir jos dukte Anna Giovanello ir jos šeima Montello. Paėjo iš Skuodo rajono. Ten liko jo tėvai, brolis, sesuo ir jų šeimos ir daugiau giminių.

Providence, R. I.

55 metai. O, kaip greitai laikas bėga! Rodos tik vakar kai Amerikos Lietuvių Piliiečių Pašalpos Klubas susiorganizavo. Tai įvyko 1914 metų balandžio 14-tą. Klubas buvo ir yra ant laisvų pamatų.

Per kelerius metus klubas turėjo pergyvent daug audringų dienų finansiskai ir dvasiskai, daug kas mėgino koją pakisti. Šiandien ALPP klubas randasi geram stovyje finansiskai ir nariais. Klubas patalpos padidintos ir remontuotos ir 55 metų proga buvo suruošti šeimyniški pietūs gegužės 4-tą. Klubas nariai užpildė visą salę. Pietūs ir gėrimai visiem buvo veltui.

Dienos pirmininkas W. Kachienas, paaiškinęs dienos įvyki, pakvietė kelis seniausius klubo narius tarti žodį kitą. Visų pirmas kalbėjo čia gimęs klubo pirmininkas J. Vaitonis. Iš senesniųjų kalbėjo Zigmantas Cilcas, Ben Staznickas, B. Simonavičius ir kiti. Visi linkę klubui dar daug sėkmingų metų gyvuoti, o klubo valdybai už tvarkingą darboseną visi širdingai dėkojo. Papietavus, orkestrui grojant, kas norėjo galėjo pasiūlyti. Po būvis buvo tvarkingas, už tą garbę priklausau rengimo komitetui ir moterims, kurios prieš darbu prisidėjo.

Šis pobūvis skyrėsi nuo kitų tuo, kad tik vien lietuviškai kalbant buvo susirinkę, nebuvo maišyta kaip kadaise. Turu pasakyti, kad tai buvo linksma sueiga ir visa programa buvo išpildyta lietuvių kalboje. Daugiau tokių susirinkimų!

Buvo dalinti moterims specialūs numeriai, laimėjimui gyvų gėlių bukiečių. Laimės ta, kuri turės numerį 55. Pirmininkui iššaukus numerį, pasirodė, kad laimi moteris apie 80 metų amžiaus. V. Bankauskienė. Man atrodo, kad nieks negalėjo būt taip jautringa, kaip įteikimas gyvų gėlių bukiečio tai senelei.

V. Bankauskienė išaugino gražią šeimyną, buvo veikli savo laikais ir visų mylima, bet nelaimė pakiso koją, ji neteko regėjimo ir jau kelinti metai kai nemato saulės šviesos.

Bronius S.

Praga. — Čekoslovakijoje iškilmingai minima sukaktis iš Vokietijos hitlerininkų okupacijos išlaisvinimo 1945 m., kai Tarybų Sąjungos militarinės jėgos išmušė Hitlerio militarines jėgas iš Čekoslovakijos.

Anykščiai, Lietuva. — Į užsienio šalis savo gaminius siunčia Anykščių sviesto gamykla. Siemet i Šveicariją, Vakarų Vokietiją, Bulgariją, Čekoslovakiją ir Lenkiją jau išsiųsta 132 tonos aukščiausios rūšies sviesto.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

TECHNICIANS
Appliance and Television
Due to our expansion of General Electric and Hotpoint appliance factory service to Dauphin, York and Cumberland counties. We have openings for experienced technicians. Excellent working conditions, wages, benefits and family security program. For appointment call 717-564-7430.

GENERAL ELECTRIC COMPANY
2259 Woodlawn St., Harrisburg, Pa. An Equal Opportunity Employer. (28-35)

WAITERS AND BUS BOYS
Experienced. Call for appointment between 2 and 4 PM. Old Original BOOKBINDERS RESTAURANT WA 5-7027. (34-40)

CLERKS
Permanent office clerical positions open now. Aptitude for figures essential. Knowledge of comptometer operation helpful but not essential. Good salary. Generous employee benefits program. If you qualify call for appointment. ACME MARKETS INC. 124 N. 15th St. LO 8-3000. Ext. 327. (34-36)

KNITTERS-LEARNERS - Guaranteed year round work. No layoffs, all benefits. EXPERIENCED KNITTERS, earn extra money, join our Saturday and Sunday work force. WALGO KNITTING MILLS 206 E. Hamilton St., Allentown, Pa. 435-9091 (30-36)

WANTED AT ONCE
2 RN'S
1 LPN
We also are in need of nurses aides with or without experience to be trained on the job. Full pay while being trained. Contact: BUCKINGHAM VALLEY NURSING CENTER Route 413, Pineville, Pa. 18912. 215-598-7181 (35-41)

Vilniaus ryšių mazgas

Stambiausia telefono stotis Pasąžas po stogu Visos paslaugos—drauge

Miestų statybos projektavimo instituto architektai J. Šeibokas, A. Samukienė ir konstruktorė G. Arimaitė pateikė Vilniaus ryšių mazgo projektą ir ruošia darbo brėžinius. Vienas pagrindinių mazgo objektų — stambiausia Vilniaus telefonų stotis. Apie ją pasakoja Vilniaus telefonų tinklo direktorius E. Puodžiūnas: —Tarybų Lietuvos sostinėje šių metų pabaigoje bus apie 40 tūkstančių telefonų. Tačiau išaugusių poreikių vistiek negalime patenkinti. Ypač bloga, kad stokojame pajėgumų miesto centre. Pastaciaus 20 tūkstančių taškų stotį centriniame mieste dalyje (P. Cvirkos Liudo Giros-Palangos gatvių kvartale), padėtis žymiai pagerės. Artimiausiais metais bus taip pat statomos pajėgios stotys Lazdynuose, Raudonosios Armijos prospekto rajone, Naujoje Vilnioje. Smarkiai išaugus telefonų skaičiui, pereisime i šešiženklų numerių sistemą. Projektavimo grupės vadovas J. Šeibokas: Naujajį mazgą sudarys ryšių įstaigų kompleksas. Stambiausias korpusas — automatinės telefono stoties. Pirmame aukšte įsikurs modernus tarp miestinių pasikalbėjimų ir tele-

HELP WANTED-MALE-FEMALE

OPERATORS
Single and double needle operators for lightweight rainwear. Positively no layoffs. Paid holidays, vacations and other benefits. If you have sewing experience and want to earn top money, stop and see Mrs. Kelly. INDUSTRIAL PRODUCTS, 2201 W. Glenwood. (25-35)

ARCHITECTURAL DRAFTSMEN
We are looking for someone with 4-5 yrs. experience in wood frame house construction. Must be familiar with plumbing and electrical drawings and designs. Our company offers: Good Company benefits — Excellent opportunity for the right person. DESIGNAIRE HOME CORPORATION Dowingtown Industrial Park, Boot Rd., Bldg. No. 8 Dowingtown, Pa. Call 269-8183 Richard Bromfield (33-36)

DRIVER SALES
MEN & WOMEN NEEDED
For aggressive mobile industrial catering. Good wages. Established routes now available. Apply immediately. PURITY CATERERS, 69 W. Queen La., VI 8-2300. (33-37)

MEN AND WOMEN
For general factory work. Steady year round employment. Excellent fringe benefits. Day shift 7 A.M. to 3:30 P.M. Apply at factory office. AMERICAN SANDPAPER CO. 83 East Water St., Rockland, Mass. (33-38)

HOUSE KEEPER
Exp. Laundry and cleaning. Knowledge of cooking. Sleep in. Private room and TV. One school age child. Nice home. Good salary. Ref. required. Call CA 4-1934. (33-27)

DRAFTSMEN
Excellent opportunities. Immediately available for individual capable of creative thinking and design work. Some mechanical/electrical aptitude. Minimum of 2 yrs. experience. Apply in person or call Mrs. Hilliard. FILM CORP. OF AMERICA 19th & Allegheny Ave., Phila., Pa. BA 5-7647. (33-37)

RECEIVING CLERK ASST.
ASSEMBLERS
We are looking for ambitious individuals, who are seeking advancement and responsibilities in a rapidly growing division of a major company. Plan your future with FMC CORP. 115 West Ave., Jenkintown, Pa. 224-1200 An equal opportunity employer. (33-42)

AUTOMOTIVE MECHANICS (4)
We are looking for qualified mechanics with G. M. experience. We offer 50/50 pay plan with high guarantee, paid vacations, insurance, hospital plan, free uniforms, plus \$8 per hour rate. Call Mr. Wilkie, FL 2-8000. JA 8-6960. (35-41)

AUTO MECHANICS
1st class men to be added to our present force. Full time employment. Guar. weekly salary, paid vac. \$20,000 Major medical hospital and insur. Uniforms. Contact Elmer Gutelius. FRITZ THORNTON OLDS. 171 W. Lancaster Ave., MU 8-2800 WAYNE TR 8-0976. (35-41)

DOCK SUPERVISOR
Large freight forwarder has immediate need for capable man to direct work force. For interview — Call Mr. Reed. CU 9-3700. (35-41)

School Guide 1969
SACRED HEART SCHOOL
Resident School for Boys Grades 4 through 8. 20 acre campus All Athletic facilities Music lessons Conducted by the Brothers of the Sacred Heart. Andover, Mass. 617-475-1443. (35-54)

MAINTENANCE MEN
Growing Toy manufacturer needs fully qualified plant and machine maintenance men. Excellent working conditions and complete benefits. Day or night shift. Apply or call: J. CHEIN & CO. Wm. St., Burlington, N. J. 1-609-386-2800 (33-35)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

MAINTENANCE MECHANIC
Must have pipe fitter experience, also experience in general production machine maintenance and repair. Machine shop background desirable, steady employment. Pleasant working conditions, good starting rate and fringe benefits. Interviews 9 a.m. to 4 p.m. or by appointment. Phone 201-846-2400, ext. 254. HENRY HEIDE INC. 14 Terminal Road New Brunswick, N. J. (Industrial Park) Equal Opportunity Employer (27-38)

SYSTEMS ANALYST
Immediate opportunity for qualified applicant with BS Degree plus 3 to 4 years experience in Systems Analysis and a good working knowledge of manufacturing systems. Good starting salary and excellent working conditions. For further information please call or write R. D. AYOOB, 666-5000. CONTROL DATA CORPORATION Valley Forge Division, Valley Forge Industrial Park, 2621 Van Buren Avenue, Norristown, Pa. An equal opportunity employer. (33-35)

BILLING AND MANIFESTING CLERK. Night work. Mon-Fri. Good salary. Good benefits. Good opportunity for nice student. COOPER JARRETT, 4355 Rising Sun Blvd., Phila., Pa. Mr. Glick, Personnel Mgr. GL 7-2000. (33-36)

MAINT. OR MECH. SUPVSR.
Immediate opening for experienced man. Must have supervisory exp. Knowledge of filling machines, capers, labelers and can seaming equipment, plus some electrical knowledge. Good salary and benefit program. Call or apply: SEABOARD LABS, 400 N. 5th St. WA 3-0206. (33-35)

MECHANICS
To repair and service industrial air compressors. Top pay for the right man. SMITH SATTLER MACHINERY COMPANY Call GR 7-2100. Ask for Mr. Gilbert (33-39)

MECHANICS (4)
We are looking for qualified mechanics with G. M. experience. We offer 50/50 pay plan with high guarantee, paid vacations, insurance, hospital plan, free uniforms, plus \$8 per hour rate. Call Mr. Wilkie, FL 2-8000. JA 8-6960. (35-41)

MECHANICS
To repair and service industrial air compressors. Top pay for the right man. SMITH SATTLER MACHINERY COMPANY Call GR 7-2100. Ask for Mr. Gilbert (33-39)

AUTOMOTIVE MECHANICS (4)
We are looking for qualified mechanics with G. M. experience. We offer 50/50 pay plan with high guarantee, paid vacations, insurance, hospital plan, free uniforms, plus \$8 per hour rate. Call Mr. Wilkie, FL 2-8000. JA 8-6960. (35-41)

AUTO MECHANICS
1st class men to be added to our present force. Full time employment. Guar. weekly salary, paid vac. \$20,000 Major medical hospital and insur. Uniforms. Contact Elmer Gutelius. FRITZ THORNTON OLDS. 171 W. Lancaster Ave., MU 8-2800 WAYNE TR 8-0976. (35-41)

DOCK SUPERVISOR
Large freight forwarder has immediate need for capable man to direct work force. For interview — Call Mr. Reed. CU 9-3700. (35-41)

School Guide 1969
SACRED HEART SCHOOL
Resident School for Boys Grades 4 through 8. 20 acre campus All Athletic facilities Music lessons Conducted by the Brothers of the Sacred Heart. Andover, Mass. 617-475-1443. (35-54)

MAINTENANCE MEN
Growing Toy manufacturer needs fully qualified plant and machine maintenance men. Excellent working conditions and complete benefits. Day or night shift. Apply or call: J. CHEIN & CO. Wm. St., Burlington, N. J. 1-609-386-2800 (33-35)

KLESTI NEMUNO KRAŠTAS
Nauja knyga apie Lietuvą
Parašė "Laisvės" redaktorius Antanas Bimba
1966 metais Antanas Bimba aplankė Tarybų Lietuvą. Jis ten išbuvo 5 mėnesius. Aplankė mokslines įstaigas, daugelį fabričių ir stambių kolektyvų ūkių. Tą viską savo akimis matydamas, surinko daug svarbių faktų iš Tarybinės Lietuvos mokslo, pramonės, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo socialistinėje tvarkoje ir parašė svarbią knygą 287 puslapių. Knyga yra iliustruota išpūdingomis fotonuotraukomis, daug mokslinių, istorinių ir valdžios įstaigų pastatų paveikslų; parkų, miškų rekreacijos vietovių paveikslų. Išgijęs šią knygą turėsi visos Lietuvos vaizdą savo namuose.
Knygos turinys yra sekamas:
Pratarinė
1. Pramonė ir jos pasiekimai
2. Statybos laimėjimai
3. Susisiekimai ir jo priemonės
4. Žemės ūkio kolektyvizacija, problemos laimėjimas
5. Švietimas
6. Aukštasis mokslas
7. Lietuvos Mokslių Akademija
8. Liaudies sveikata ir gerovė
9. Kai kuriuose kultūros baruose
10. Apie Lietuvos rašytojus
11. Apie Lietuvos moterį šiandien
12. Paminklų apsauga—Kraštotyra
13. Žvilgsnis į kai kuriuos miestus
14. Lietuvos visuomeninė ir valstybinė santvarka
15. Tarp lygių lygi ir laisva
Iš turinio matote, kaip svarbu yra perskaityti knygą ir žinoti visus tuos dalykus, kurie turinyje sužymėti.
Knygos kaina \$2.50
Gauama "Laisvės" knygyne 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

A. Petrika

Kerensko gyvenimo saulėlydis

Aleksandras Kerenskis, gimęs 1881 m., carizmo laikais Rusijoje buvo stambus veikėjas. Kaip teisininkas ir visuomenininkas imperijos Dūmoje jis grojo pirmuoju smuiku, politikoje jis stovėjo su kadetais (konstituciniais demokratais), kurie norėjo monarchiniam absolutizmui apkarpyti sparnus, suvaržyti jį konstitucijos paragrafais, bet ne panaikinti. Kerenskis buvo geras kalbėtojas, apskrus politikas, turėjęs ryšių ne tik su Puriškevičiaus tipo juodašimčiais monarchistais, bet ir kairiojo sparno veikėjais: menševikais (dešiniaisiais socialdemokratais), trudovikais (darbiečiais), eserais (buržuaziais socialrevoliucionieriais) ir kitais. Prieš kairiusius socialdemokratus bolševikus jis kovojo, jų nepakentė.

Kai 1917 metų pradžioje carinės Rusijos darbininkai, kareiviai ir valstiečiai nuvertė nuo sosto caro Nikolajaus II valdžią, susidėjusioje to meto sąlygose iškilo t. v. "liberalioji" buržuazija, kuri ir pasigrobė į savo rankas vyriausybės vairą. Rodzianka, Millukovas, kun-tis Liovas ir kiti dvarininkų, bankininkų bei fabrikantų statybiniai sudarė "laikinąją vyriausybę." Žadėjusia sušaukti demokratiškai išrinkta Steigiamąjį seimą, kuris turėjo nustatyti šalies ateities gaires. Bet tokio Seimo nie nešaukė, dėl są atidėliojo į pokarinius laikus. O kara vis tesė, apie taikos sudarymą neikalbėjo. Gi liaudis ir kareiviai norėjo taikos, jie jau buvo prisikariavę iki bado padėties. Miestams trūko duonos ir kitokio maisto, fabrikams žaliavų bei medžiagų, kariuomenei maisto, apranços, pinigų bei šaudmenų kurių Rusijos sąjungininkai ("Alie") tai davė žadėdę, bet mažai davė. Vakarinė šalies dalis buvo po kaizerinės Vokietijos nado. Karakaza ir kitas vietines sritis buvo užėmė turkai, rumunai, vokiečiai. Padėtis buvo lūdna.

Kerenskis bandė "gelbėti"

Nuvargintai Rusijai kariuoti nesisekė, jos kareiviai masiškai bėgo iš fronto namo. Jie reikalavo taikos, duonos, žemės ir laisvės. Kunigaikščių, generolų ir stambiųjų kapitalistų valdžia—monarchija be monarcho—šalies valdyti nepajėgė. Dėlto ji bandė dangstyti "kairiaisiais" figoslaipsais, jos pagalbininkais. Be kitų "liberalų," ji pasikvietė talkon ir A. Kerenskį, kuris laipsniškai susikaupė visą valdžią į savo rankas: tapo premjeru ir pagaliau vyriausiuoju kariuomenės vadu. Bet žmonės vis nerimavo, reikalavo karą baigti ir paleisti kariuomenę. Bolševikai agitavo, jie nurodinėjo darbininkams karą žala ir žmoniui skurda. Buvo ikurto darbininkų ir kareivių tarybos, kuriose bolševiku itaka augo, stiprėjo. Darbininkai ėjo į gatves, demonstravo, kovojo prieš juos išstatyta policija. Žandarai ir kazokus, Ministrų kabineto sąstatas keitėsi kone kasdien, bet

revoliucinė padėtis didėjo. Pagaliau matydamas, kad policija nepajėgia su sukulisia liaudimi susidoroti, o Petrogrado kariuomenės igula Kerenskis nepasitikėjo, nes ji dažnai palaikydavo sukilėlių pusę, — jis kaitaliojo karo vadus. 1917 m. liepos 18 d. vyriausiuoju kariuomenės vadu Kerenskis paskyrė monarchistą generolą Kornilovą ir pareikalavo, kad šis atsistytų iš fronto jam ištikimą kazuokų "Laukinių (necivilizuotų) divizijų," vadovaujamą gen. Krymovo. Su šios pagalba Kerenskis tikėjosi darbininkų revoliuciją paskandinti jų pačių kraujuose.

Bet Kornilovas, remiamas gen. Denikino, Wrangelio, Duchonino, Krymovo, Klembovskio, dvarininkų ir fabrikantų Putilovo, — pasisovė, minėtosios divizijos ir kitu jam ištikimu pulku Kerenskį ir pastatytą "tvirtą valdžią," kuri sukiliams "šovinui nesigailėtų." Kitaip sakant, norėjo isteigti monarchistų diktatūrą.

Rugp. mėn. 28 d. kornilovičiai užėmė Pskovą, netoli Petrogrado esančius miestus Gatčiną (dabar Krasnogvardeiską) bei Lugą ir pareikalavo, kad ten atvyktų pats Kerenskis, kurį jie tikėjosi suimti. Bet šis pamatė jam paspeštus sląstus ir ten nevyko. Petrogrado darbininkai laiku pamatė pavojų revoliucijai. Jie, bolševikų vadovaujami, masiškai stojo savo šalies sostinės ir revoliucinių laimėjimų ginti. Premjeras Kerenskis kariuomenės vadu paskyrė gen. Aleksiejevą, įsakė Kornilovą areštuoti, o Petrogrado ir viso fronto kariuonųjų jėgų komendantu pasiskyrė pats save. Padėtis pasidarė visai rimta.

Tačiau kariuomenė ir darbininkai Kornilovo pučo nerėmė Geležinkeliečiams sabotavo traukinių judėjimą, todėl jeigu kuris generolas ir būtų norėjęs ateiti Kornilovui į pagalbą, negalėjo. Tuo tarpu Petrogrado darbininkai ir kareiviai, bolševikų vadovaujami, nuvertė kerenskine laikinąją vyriausybę ir norėjo suimti patį Kerenskį. Šis išsišandęs pabėgo į frontą, tikėdamas ten rasti paramos. Jis norėsi pasiekti net patį Mogiliovą ir suorganizuoti stiprią karinę jėgą petrogradiečiams nugalėti. Tačiau toliau Pskovo jis nuvokti neistengė, jis pamatė, kad kariuomenė laipsniškai linksta į revoliucijos pusę. Gatčinoje patys kazokai jį navedė Kronštato jūrinių kams, vadovaujamiems drausm bolševiko P. Dvhanko atvokiusio su savo dalininku iš Krasnoje Selo.

Kerenskis pabėgo

Kerenskis kronštatiečių išsigando ir, Gatčinoje persirengęs jūrininku, užsidėjęs juodus akinius, sėdęs į automobilį pabėgo. Kai pasiekė netoliese esantį mišką, pasislėpė ir pas vieną grytelininką išgyveno 40 dienų. Ten jis rašė savo atsiminimus, kuriais bandė atsireiboti nuo Kornilovo pučo. Stengdamasis užsimaskuoti, jis užsiaugino ūsus ir barzdą, apsilviko kaimiečio

drabužiais ir pan.

Iš miško Kerenskį jo suokalbininkai rogemis nugalėno pas netoli Novgorodo gyvenantį dvarininką, o iš ten pas kitą jo bičiulį Belogos srityje. Kerenskis višaip mėtė pėdas, kad tik jo nesugautų. Po kelių dienų, iš Belogos jis nubėgo į Novgorodo pakraštį ir apsigyveno beprotnamyje. Ten jis, gdytojo globojamas, pasislėpė moterų palatoje. Iš Novgorodo, naktniniu traukiniu, lydimas revolvieriais bei granatomis apsiginklavusį jo bendrį, Kerenskis atvyko į Petrogradą, kur jį paslėpė eseras Zenzinovas. Kerenskis norėjo pasakyti kalbą 1918 m. sausio 3 d. Steigiamajame susirinkime, kurio pirminku buvo menševikas Černovas, sekr. eseras M. Višniakas; jie sudarė susirinkimo daugumą. Tačiau Taurvdos Rūmuose (susirinkime) Kerenskis pasirodyti nedrįso. Seimininkai pasirodė tarybinės santvarkos priešininkai, todėl sausio 5 d. raudonarmiečiai juos išskirstė ir seimą uždarė.

Kerenskiui ilgai gyventi Petrograde buvo nesaugu, todėl traukiniu per Helsinkį jis nuvyko į Suomijos miestą Abo ir ten gyveno. Bet ir ten ilgai negalėjo išbūti, nes buržuazinė Suomijos valdžia, susitarusi su kaizerine Vokietija, ruošėsi karą prieš Tarybų Sąjungą. Jau 1918 m. pradžioje vokiečių karininkai apsimetė pirkliais bei muzikantais, pradėjo rinktis Suomijoje. Kerenskis pasislėpė Petrograde esančioje Vasilevskio saloje.

I Maskvą

1918 m. pradžioje Tarybų valdžia persikėlė į Maskvą ir įsikūrė Kremliuje. Į Maskvą atvyko ir Kerenskis, tikėdamas ten sukelti pučą prieš vyriausybę, bet jam nesisekė. Tų pačių metų birželio mėn. Maskvoje pasirodė eserų politinės kvroties laikraštis "Vozroždėnėje" ("Atgimimas"), kuris spausdino Kerensko memorarus, tačiau jis ilgai neišsilaikė.

Tarybų priešai, negalėdami patys vieni nuvertinti valdžios, šaukėsi buvusių carinės Rusijos sąjungininkų pagalbos, jie ruošė svetimųjų intervenciją. Tam reikalui jie suorganizavo draugiją, pavadintą "Rusijos atstatymu unija," kuri kreipėsi pagalbos į užsieniūnus. Savo atstovų užsieniams suokalbininkai pasirinko Kerenskį. Dėlto 1918 m. gegužės mėnesį jų porgerindis parūpino jam fiktyviu vardu padarytą pasą. Anglijos konsulas davė vizą ir jis, katin "serbu armijos kapitonas," išvyko kartu su Serbijos repatriantais traukiniu iš Maskvos į Murmanską. Ten ir Archangelską jau buvo sąjungininkų intervencijai paruošta kariuomenė. Murmanske jis sėdo į prancūzų laivą ir išplaukė į Angliją, kurioje išgyveno iki 1920 metų vidurio. Londonė ir Parvžiūte jis stenėsi sukurti stiprią karinę intervenciją ir Tarybų Rusiją ir ja pasmaukti. Sąjungininkai (Anglija, Prancūzija, Italija, Japonia, Amerika, Turkija ir Rumunija) tai bandė padaryti. Jie siuntė ten savo karinius da-

Lietuvių Namų Bendrovės šėrininkų suvažiavimas gegužės 17 dieną

Šiuo pranešame, jog Lietuvių Namų Bendrovės — Lithuanian Building Corporation — suvažiavimas įvyks šeštadienį, gegužės (May) 17 dieną, 1969, sa-vame name, 102-02 Liberty Avenue (ėjimas iš 102 St.), Ozone Park, N. Y. Pradžią 2 val. po pietų.

Labai svarbu šėrininkams suvažiavime dalyvauti. O tie, kurie negalės dalyvauti, gali įgalinti ką kitą juos atstovauti, nes būtinai reikalinga atstovauti virš 50 procentų visų parduotų šėrų.

Tie, kurie negalės šiame suvažiavime dalyvauti, tai lai būtinai išpildo laiške prisiųstą Proxy. Gali įgalinti, ką tik nori.

Taipgi norime priminti, kad po suvažiavimo vakare visi suvažiavimo dalyviai bus pavaišinti.

Proxy įgaliojimus siųsdami adresuokite sekamai: Lithuanian Bldg. Corp., Inc., 102-04 Liberty Avenue, Ozone Park, N. Y. 11417.

Lietuvių Namų B-ės direktoriai

KRISLAI

(Tasa iš pirmo psl.)
mūšiai vyksta ne kur kitur, o tarpusavio fronte."

O jie pešasi už lengvatikių sudėtus dolerius. Jais nepasidalija.

Gavome dvi gražiai Lietuvoje išleistas religines knygas. Jas išleido Lietuvos Vyskupijų Ordinarų Kolegija. Viena pavadinta "Liturginis maldynas," o kita "I Vatikano susirinkimo nutarimai."

Knygos labai rūpestingai paruoštos. "Maldynas" mažo formato, kad kunigas galėtų patogiai kišenėje nešiotis, sudėda iš 587 puslapių.

Al. Gimantas nesupranta savo kolegų, kurie savo spaudoje ignoravo Amerikoje apsilankymą gražios turistų iš Lietuvos grupės. Jie pasielgė labai kvailai. Jie nieko nepasiekė su tokia taktika, nes vis tiek lietuviškas svietelis sužinojo apie turistus ir labai daug kas su jais susitiko, pasikalbėjo, pasigincino, pasidalijo nuomonėmis. Buvo gerai, gražu, padoru.

Tuo, matyt, Gimantas nori "veiksnius" pamokyti tokios kvailios taktikos atsisakyti ir susitikti su iš Lietuvos atvykusiais žmonėmis nebijoti. Bet šios pastangos bus veltui. Tie nuo lietuvių tautos atitrūkeliai yra paskleidę tiek daug netiesos ir nesąmony apie Lietuvą, jog bijo, kad platesnis jų pasekėjų susitikimas su svečiais iš Lietuvos pakenktų jų biznui. Al. Gimantas turėtų tą gerai žinoti.

Izraelio premjerė Mrs. Golda Meir pareiškė, kad Izraelis užgrobtų strateginių žemių arabams niekadus nebesugrąžins. Jas pasisavino ir laikys.

Izraelio vadai kalba tarytum jie atstovautų galingiausiai pasaulyje valstybei.

Kai arabai susipras ir susivienys, tas žemes atsiims geruoju, ar piktuoju. Ponja Meir nemiegodama sapnuoja ir žaloja Izraelio ateitį.

linius bei laivyną ir rėmė tenykščius kontrrevoliucionierius ginklais, pinigais, apranga, maistu ir kitokiais būdais, bet jiems nepavyko. Tarybų Sąjungos žmonės nugalėjo savus ir svetimus priešus.

Kerensko misija nuėjo niekais, ji nieko nepasiekė. Dabar jis pasenęs ir gyvenimu nusivylęs, karštinasi J. A. Valtstijoje ir kiek įmanydamas žmeičia Tarybų Sąjungą.

Tarp lietuvių

Buvusi brooklynietė Josephine Augutienė rašo mums iš Floridos:

Sveikinu visus laisviečius iš saulėtos Floridos ir linkiu visiems sveikatos. Negaliu pamiršti gerų draugų iš San Francisco, Calif. Per pusę metų gyvenimo turėjau apieštį. Dabar išsilgau jų ir linkiu visiems geriausio gyvenimo.

San Francisco — gražus miestas ir gražūs kalneliai. Malonu susipažinti su maloniais draugais ir jų parenkimuose dalyvauti. Tikiuosi kada nors vėl juos aplankyti.

Josephine Augutienė

PATAISA

Gegužės 9-os laidoje iš Aido Choro korespondencijos pamestose dvi eilutės. Atitaisytas sakiny yra:

Pabaigoje atsirado ir solezantų, kurie šventė savo gimtadienius. Čia juos minėjo N. Buknienė A. Melkunas, ir choro garbės narė A. Petraitienė atšventė savo metų sukaktį prie gražaus torto...
Atsiprašome.

Chorelos varžovė

Šis vaidmuo gali atitekti mažam vandens augalui tiek daug netiesos ir nesąmony, kad kosmonautus maistu ir deguonimi gali aprūpinti tik chlorela.

Tačiau tarybiniai biologai laiko, kad volfija dauginaši žymiai greičiau, lengvai prisitaiko prie besikeičiančios aplinkos, o jos baltymus žmogaus organizmas gerai virškina. Dabar bandoma išvesti dar derlingesnes volfijos formas.

Brazilijos imperatorius Don Pedro II (valdė 1840-1889) pardavinėjo aristokratų titulus po 10,000 dolerių. Iš gautų pinigų jis parstatė beprotnamį, ant kurio vartų išakė užrašyti: "Garbėtroškos — pamišeliams".

PAIEŠKOJIMAS

Jau trys metai nebegau-nu jokios žinios apie brolių. Nežinau ar jis gyvas ar miręs. Jis gyveno po sekama adresu: Alfred Josel, 19½ So. Broadway, Room 202, Rochester, Minnesota. Žinantieji apie jį, prašau pranešti man, už ką būsiu dėkinga. Morta Kopustienė, Kupiškio rajonas, Subačiaus paštas, Skverbu kaimas, Lithuania, USSR.

Nedūžtančios lemputės

General Electric firma pradėjo gaminti naujas apšvietimo lemputes. Jei sukant į patroną, tokia lemputė netvėčia iškrenta iš ranku, ji nesuskeldėja į smulkus gabaliukus, kaip ankstyvesnės lemputės.

Silikono sluoksnis, kuriuo padengtas lemputės paviršius, suteikia jai daug naujų savybių. Smarkiai įkaitinta lemputė nesutrūksta, kai ant jos patenka sniegas ar lietaus lašai. Ji neskylla net apipilta šaltu vandeniu ar priglausta prie ledo.

Tai labai svarbu naudojant tokias lemputes gatvių apšvietimui. Lemputės taip pat atlaiko verdančio metalo ir suvirinimo aparato žarstomų žiežirbų sruatas. Maža to — lemputės išlaiko savo formą netgi perkalus jas vėjimi.

Ar normali temperatūra?

TSRS Mokslų akademijos Karelijos filialo miškų instituto mokslininkai sukūrė elektroninį prietaisą, kuris matuoja medžio ląstelių temperatūrą.

Su medžių temperatūra susijęs miško, kuris vyrauja respublikos ekonomikoje, vaisingumas. Prietaisu taip pat galima nustatyti, ar gerai auga medis, ar jis jau baigia savo amžių.

Derby, Conn.—Čia areštuotas Geo. F. McEmorney ir kaltinamas nužudymu katalikų kunigo Howard C. Teacle, Sullivan, Mo., motelyje.

Dvi turistų grupės vyks į Vilnių

Sužinojome, kad šiais metais ruošiamos dvi turistinės grupės į Vilnių.

Pirmoji grupė išvyks liepos 15 d. ir grįš liepos 30 d. Antrąją grupę išvyks liepos 29 d., grįš rugpjūčio 13 d. Abiejų grupių sustojimai toki: vieną dieną Leningrade, 12 dienų Vilniuje ir vieną dieną Maskvoje.

Kurie norėtų patekti į šį planą, turėtų kreiptis kuogreičiausiai su \$100 užstato (deposit) į:

Mr. Robert Ellyn
Union Tours
1 East 36th Street,
New York, N. Y. 10016

Kadangi grupė susidarys tik iš 35 žmonių, tad partina skubėti su užsakymu vietos.

M—ė

Parėngimų Kalendorius

Gegužės 17 d. . .
Lietuvių Namų Bendrovės šėrininkų suvažiavimas įvyks savaime name. Pradžią 2 val. popiet. Po suvažiavimo dalyvaujantieji šėrininkai bus pavaišinti.

Birželio 8 d.

LLD 185 kuopos pietūs Forest parke. Pradžią 1 val.

Birželio 15 d.

Susitikimas su dr. Albertu Telyčėnu, Lietuvos onkologijos (Vėžio Ligu) Mokslinio Tyrimo Instituto direktoriumi. Svečias aiškins ir atsakinės į klausimus, kaip yra su vėžio ligomis kovojama Lietuvoje, Tarybų Sąjungoje ir Jungtinėse Valstijose. Pasižymėkite!

PRANESIMAI

Ozone Park, N. Y.

LLD 185 kp. susirinkimas įvyks geg. 13 d. 2 v. popiet, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave.

Prašomi visi nariai dalyvauti, susirinkimas svarytis rengiamą pikniką ir išrinktis komisiją.

Valdyba

New Yorkas. — Amerikos Necių partijos lyderis Ch. Schofer areštuotas ir kaltinamas bandymu susprogdinti Izraelio laivą "Sholom." Paskirta \$10,000 kaucija.

Utena, Lietuva. — Čia baigta statyti du penkiaaukščiai gyvenamieji namai, kuriuose apsigyveno 140 šeimų.

NAUJA KNYGA APIE AMERIKOS LIETUVIUS PARASĖ ŽYMUS LIETUVOS RAŠYTOJAS

Juozas Baltušis

Knyga pavadinta:
"TEVŲ IR BROLIŲ TAKAIS"

Savo gražia ir žodžiais turininga kalba nepaprastai įspūdingai rašytojas apibūdina lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Prieš dvejus metus rašytojas Juozas Baltušis lankėsi Amerikoje. Jis plačiai susipažino su lietuviais ir aplankė daugelio namus.

Taigi savo knygoje "Tevų ir Brolių Takais" jis įdomiai ir labai gražiai aprašo apie jų gyvenimą ir pokalbiuose gautus iš jų išpuodus.

Kietais aparais ir yra išspausdinta daug įdomių paveikslų iš Amerikos miestų centrų ir mokslinių įstaigų.

Knyga iš 325 puslapių, kaina \$2.00

KNYGA — "TEVŲ IR BROLIŲ TAKAIS" gaunama

"LAISVĖS" KNYGYNE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417